

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

Finanční řízení letiště

Bc. Dana Hornyčová

Diplomová práce

2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Dana Hornychová**
Osobní číslo: **D10667**
Studijní program: **N3708 Dopravní inženýrství a spoje**
Studijní obor: **Dopravní management, marketing a logistika**
Název tématu: **Finanční řízení letiště**
Zadávací katedra: **Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

úvod

1. Význam finančního řízení
2. Analýza současného stavu na letišti Pardubice
3. Návrh financování
4. Finanční zhodnocení navrhovaného řešení

závěr

Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucí**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:
dle pokynů vedoucí práce

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Andrea Hemžská, Ph.D.**
Katedra dopravního managementu, marketingu
a logistiky

Datum zadání diplomové práce: **30. listopadu 2011**
Termín odevzdání diplomové práce: **23. května 2012**

prof. Ing. Bohumil Culek, CSc.
děkan

L.S.

prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2011

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 22. 5. 2012

Dana Hornychová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí diplomové práce paní Ing. Andree Hemžské, Ph.D. za její odborné vedení, množství rad a za čas strávený při tvorbě této práce.

ANOTACE

Tato práce se zabývá finančním řízením letiště Pardubice a možnostmi pro lepší a efektivnější řízení tohoto letiště. Cílem této práce je navrhnout možnosti financování letiště, které by bylo možné v budoucích letech u společnosti East Bohemian Airport a. s. implementovat.

KLÍČOVÁ SLOVA

Finanční řízení, letiště Pardubice, finanční analýza, Kralickův Quicktest.

TITLE

The financial management of the airport

ANNOTATION

This work deals with the financial management of Pardubice airport and options for better and more efficient management of this airport. The aim of this work is to propose options for the financing of the airport, which would be possible to implement in the future in the company East Bohemian Airport.

KEYWORDS

Financial management, Pardubice airport, financial analysis, Kralickuv Quicktest.

Obsah

ÚVOD	8
1 VÝZNAM FINANČNÍHO ŘÍZENÍ	9
1. 2 FINANČNÍ TRH	10
1. 3 DLOUHODOBÉ FINANČNÍ ŘÍZENÍ	11
1. 3. 1 Zdroje financování investic.....	11
1. 3. 2 Dlouhodobé finanční plánování.....	19
1. 4 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MANAGEMENT	20
1. 4. 1 Řízení likvidity a pracovního kapitálu	20
1. 4. 2 Řízení krátkodobých aktiv a pasiv a jejich složek	22
1. 4. 3 Krátkodobé zdroje financování.....	23
1. 4. 4 Sestavení krátkodobého finančního plánu	24
1. 5 FINANČNÍ ANALÝZA.....	25
1. 5. 1 Účetní výkazy.....	26
1. 5. 2 Postupy, metody a ukazatele finanční analýzy.....	27
2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU NA LETIŠTI PARDUBICE	33
2. 1 CHARAKTERISTIKA LETIŠTĚ PARDUBICE.....	33
2. 1. 1 Doprava na letiště [9]	33
2. 1. 2 Služby na letišti Pardubice	34
2. 1. 3 Letecká statistika letiště Pardubice [9]	35
2. 1. 4 Poplatky na letišti Pardubice [10].....	36
2. 1. 4 Modernizace letiště Pardubice	39
2. 2 ANALÝZA ODVĚTVÍ LETECKÉ DOPRAVY.....	41
2. 3 EAST BOHEMIAN AIRPORT A. S. (EBA A. S.).....	42
2. 2. 1 Historie společnosti [18].....	43
2. 2. 2 Výkony na letišti Pardubice [10]	43
3 NÁVRH FINANCOVÁNÍ	46
3. 1 ANALÝZA EXTENZIVNÍCH UKAZATELŮ U SPOLEČNOSTI EBA A. S.	46
3. 1. 1 Horizontální analýza	46
3. 1. 2 Vertikální analýza.....	47
3. 2 ANALÝZA FONDŮ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ U SPOLEČNOSTI EBA A. S.	48
3. 3 POMĚROVÉ UKAZATELE U SPOLEČNOSTI EBA A. S.	48
3. 3. 1 Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti).....	48
3. 3. 2 Ukazatele zadluženosti (finanční nezávislosti, struktury zdrojů)	51
3. 3. 3 Ukazatele likvidity	54
3. 4 SOUHRNNÉ METODY HODNOCENÍ VÝKONNOSTI PODNIKU EBA A. S.	57
3. 4. 1 Bonitní modely.....	57
3. 4. 2 Bankrotní modely.....	59
4 FINANČNÍ ZHODNOCENÍ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ	64
4. 1 ŘEŠENÍ PROBLEMATICKÉ RENTABILITY	64
4. 2 ŘEŠENÍ PROBLEMATICKÉ LIKVIDITY	71
4. 3 ALTERNATIVNÍ FORMY FINANCOVÁNÍ	74
4. 3. 1 Forfaiting.....	74
4. 3. 2 Komerční banka jako forfaitor	75
4. 4 POROVNÁNÍ NAVRHOVANÝCH ŘEŠENÍ	78
ZÁVĚR	79
POVINNÁ LITERATURA	80
SEZNAM TABULEK	84
SEZNAM OBRÁZKŮ	85
SEZNAM ZKRATEK	86
SEZNAM PŘÍLOH	87

Úvod

Cílem této práce je zjistit, jak na tom je v současnosti společnost East Bohemian Airport a. s. z finanční stránky a navrhnout možnost financování, která bude pro společnost East Bohemian Airport a. s. nejvýhodnější s ohledem na dlouhodobou existenci společnosti. Je také potřeba říct, že tato práce vychází z veřejně dostupných informací, z nichž nejnovější informace jsou z výroční zprávy za rok 2010.

Tato diplomová práce na téma Finanční řízení letiště se zaměřuje na letiště Pardubice, konkrétně na civilní část letiště Pardubice, kterou provozuje společnost East Bohemian Airport a. s.

První kapitola se zabývá teoretickým vymezením finančního řízení a finanční analýzou. Tato kapitola také přibližuje teoreticky dlouhodobé i krátkodobé financování podniku.

Druhá kapitola se zabývá analýzou současného stavu na letišti Pardubice a blíže popisuje společnost East Bohemian Airport a. s., která provozuje civilní část letiště Pardubice.

Třetí kapitola sleduje situaci, ve které se v současné době společnost nachází z hlediska různých ukazatelů – rentability, zadluženosti a likvidity. Také se tato kapitola zabývá zkoumáním celkového stavu podniku – jestli je firma East Bohemian Airport a. s. bankrotní nebo bonitní.

Čtvrtá kapitola se zabývá možností zvýšení ukazatelů finanční analýzy, které nevycházejí v ideálních hodnotách. Také se tato kapitola zabývá možnostmi využití alternativních forem financování pro společnost East Bohemian Airport a. s.

1 Význam finančního řízení

Finanční řízení a rozhodování je nedílnou součástí všech aktivit podniku. Plní nezastupitelnou roli v rámci celkového řízení a rozhodování podniku. Přitom základem finančního řízení jsou strategické a dlouhodobé cíle podniku.

Finanční řízení a rozhodování má přitom dynamické aspekty, což znamená, že je nutné řídit a usměrňovat jak strategické, taktické, tak i operativní dimenze a také i variabilitu v čase.

Významným úkolem finančního řízení je zajistit dostatek finančních zdrojů a umístit je tak, aby byly efektivně využity a přitom byla dosahována finanční rovnováha. Významnou roli přitom hrají finanční trhy (viz kapitola 1. 2). Finanční řízení podniku představuje dosahování rovnováhy mezi finanční výkonností (rentabilitou), kapitálovou strukturou (zadlužeností) a solventností (likviditou) [1, s. 11-13].

Finanční řízení (management) spočívá ve výběru optimální varianty získávání externích a následně i interních zdrojů financování, a jejich užití z hlediska základních finančních cílů podnikání, s přihlédnutím k různým omezujícím podmínkám. Klíčové oblasti finančního řízení jsou:

- 1) kde sehnat kapitál - rozhodování o celkové výši a struktuře podnikového kapitálu,
- 2) kam kapitál investovat - rozhodování o struktuře podnikového majetku, rozhodování o investování kapitálu do věcných a finančních investic,
- 3) jak rozdělit vytvořený zisk - daňová politika, opatrnost (tvorba rezerv), investiční rozhodování, dividendová politika [2, s. 11].

K základním cílům finančního řízení podniku je možno zařadit dosahování finanční stability, kterou je možno hodnotit pomocí 2 základních kritérií:

- schopnost vytvářet zisk, zajišťovat přírůstek majetku a zhodnocovat vložený kapitál – toto kritérium je obecně považováno za nejdůležitější, protože vystihuje podstatu podnikání jako takového; každý investor vstupuje do podnikání s myšlenkou zhodnocování peněz (rozšíření vlastního bohatství),
- zajištění platební schopnosti podniku – na první pohled je to druhotný cíl, ale je třeba si uvědomit, že bez platební schopnosti většinou neexistuje možnost nadále fungovat [3, s. 10].

Nezbytnou součástí finančního managementu je měření a hodnocení finanční výkonnosti prostřednictvím finanční analýzy a oceňování (protože „co nelze měřit, nelze ani řídit“), a další součástí je také finanční plánování. Finanční strategie představuje páteř finančního managementu, který zahrnuje veškeré činnosti spojené s efektivním financováním

podnikatelských aktivit, které směřují k naplnění podnikové strategie a základních cílů podniku. V závislosti na časovém horizontu rozlišujeme:

- strategický finanční management - uskutečňován v časovém horizontu 5 a více let,
- taktický finanční management - uskutečňován v časovém horizontu 1 – 5 let,
- krátkodobý finanční management - součást krátkodobého operativního řízení podniku v časovém horizontu do 1 roku [2, s. 12].

Prostředí, ve kterém podnik působí [2, s. 15]

Finanční řízení a rozhodování podniku není uskutečňováno izolovaně od okolního prostředí, ať už na ně pohlížíme z hlediska geografického, politického aj. Je ovlivňováno existencí odlišných zájmů různých subjektů, které jsou na chování a výsledcích podniků různým způsobem zainteresovány. Mezi tyto subjekty patří například zaměstnanci, věřitelé, zákazníci, dodavatelé, investoři aj.

1. 2 Finanční trh

Podniky, jednotlivci i instituce se v ekonomickém systému často dostanou do situace, kdy mají buď přebytek, nebo nedostatek finančních zdrojů, který jim brání v realizaci zamýšlených aktivit. Přesun finančních prostředků od přebytkových jednotek k jednotkám deficitním, s cílem jejich efektivního a produktivního využití, se uskutečňuje prostřednictvím systému finančních trhů. Na finančním trhu se soustřeďuje poptávka po penězích a kapitálu i jejich nabídka. Mezi významné části finančního trhu patří peněžní trh, kapitálový a měnový trh [2, s. 26-35]. Finanční trh je chápán jako součást finančního systému nebo finančního sektoru, kterým se rozumí souhrn:

- dílčích segmentů finančního trhu a všech na nich obchodovatelných finančních nástrojů (instrumentů),
- regulatorních principů, pravidel a institucí (např. ČNB) aj. [2, s. 26].

Na **peněžním trhu** dochází k přesunu různých forem krátkodobých finančních aktiv se splatností do 1 roku mezi bankami navzájem, bankami a centrální bankou nebo mezi dalšími finančními institucemi (např. fondy peněžního trhu) a velkými nefinančními podniky. Jedním z nejvýznamnějších finančních instrumentů jsou krátkodobé státní pokladniční poukázky. Na **úvěrovém trhu** je zabezpečován pohyb kapitálu na úvěrovém principu mezi bankovním a nebankovním sektorem nebo mezi bankami a dalšími finančními zprostředkovateli navzájem. **Kapitálový trh** je systémem institucí a instrumentů

zabezpečujících pohyb střednědobého a dlouhodobého kapitálu mezi ekonomickými subjekty, a to nákupem a prodejem různých druhů cenných papírů [2, s. 35].

1. 3 Dlouhodobé finanční řízení

Dlouhodobé finanční řízení se vyznačuje rozhodováním o finančních operacích v časovém horizontu 1 – 5 let. Jeho základním úkolem je materializace úkolů ve středním časovém horizontu, jejich definice a korekce tak, aby mohly být realizovány v procesu operativního řízení.

Dlouhodobé finanční řízení je tak jakýmsi překlenovacím můstkem mezi řízením strategickým a operativním. Z toho plynou jeho specifické úkoly, které se týkají oblasti investičního rozhodování a dlouhodobého financování (tedy vyhodnocování ekonomické efektivity investic a jejich financování, optimalizace kapitálové struktury aj.). Základním výstupem procesu dlouhodobého finančního řízení a jeho základním nástrojem je **dlouhodobý finanční plán**, který je součástí dlouhodobého komplexního plánu podniku a který je s tímto souhrnným plánem propojen vzájemnou vazbou. S ohledem na plán investic, výroby a prodeje vymezuje dlouhodobý finanční plán celkovou výši a optimální strukturu kapitálu a jeho efektivní využití, a v této souvislosti vyhodnocuje naplnění základních cílů podniku a především ekonomických přínosů pro vlastníky [2, s. 67].

1. 3. 1 Zdroje financování investic

Cílem financování dlouhodobého majetku je zabezpečit zdůvodněnou rozpočtovanou výši finančních zdrojů na efektivní investování s co nejnižšími náklady na obstarání kapitálu (finančních zdrojů) a nenarušit finanční riziko podniku.

Financování investic by mělo vycházet ze zásady, že dlouhodobý majetek je třeba krýt dlouhodobými zdroji, jinak by se podnik mohl dostat do finanční tísně. Tato zásada vychází z definice oběžného majetku, kdy jde o majetek, který neustále obíhá („mění svou formu z věcné na peněžní a naopak“). Zdroje v tomto majetku nejsou vázány dlouhou dobu. Financování krátkodobého majetku má být proto zabezpečováno krátkodobými (cizími) zdroji. Naopak pro financování dlouhodobého majetku je potřeba využít zdroje, které nemají krátkou splatnost, protože se tento majetek promění zpět na peníze za delší časové období. Dlouhodobé zdroje mají převyšovat hodnotu dlouhodobého majetku (stálých aktiv) vykazovaného v rozvaze. Druhy financování:

- vyvážený způsob financování (dlouhodobé zdroje jsou ve výši dlouhodobého majetku a tedy životnost aktiv je v souladu s životností pasiv),

- konzervativní způsob financování (podnikové vedení využívá dlouhodobých zdrojů k financování stálých aktiv i oběžných aktiv),
- agresivní způsob financování (krátkodobé zdroje financování se používají k financování dlouhodobých potřeb).

Vedení podniku by mělo realizovat vyvážený způsob financování majetku. Ve fázi růstu podniku může být prospěšná i agresivní strategie financování, z dlouhodobého hlediska to může vyústit do krize likvidity. Zdroje financování jsou:

- interní zdroje financování dlouhodobého majetku podniku,
- externí zdroje financování podnikových investic,
- alternativní zdroje financování [2, s. 81-83].

Interní zdroje financování dlouhodobého majetku podniku

Jde o zdroje spojené s „vnitřními“ činnostmi podniku (výroba, obchod, služby). Ve většině případů jsou tyto zdroje spojeny s tzv. „core businessem“ (hlavní zdroj podnikání) - financování podniku s jejich využitím se označuje také výrazem „samofinancování.“ Finanční zdroje lze obecně klasifikovat jako zdroje obnovy a přírůstku kapitálu, což z pohledu jejich užití vede k určení na:

- obnovu majetku podniku,
- rozšíření podnikového majetku.

Význam interního financování:

- obvykle větší část zdrojů financování (ve srovnání s externími zdroji), zvláště pro financování investic,
- spojeno se samofinancováním podniku (z nerozděleného zisku a odpisů).

Struktura interních zdrojů:

- odpisy (nezdaněná část tržeb zadržena v podniku),
- nerozdělený zisk (zadržovaný zisk),
- rezervní fondy a rezervy [4, s. 193].

Odpisy [2, s. 87]

Odpisy jsou peněžním vyjádřením opotřebení dlouhodobého majetku v podniku za určité období. Představují část ceny dlouhodobého majetku, která je po dobu jeho životnosti přenášena do provozních nákladů podniku. Jde o významný zdroj interního financování, který se vyznačuje vysokou mírou stability. Prioritně jsou určeny k financování jednoduše reprodukce (obnovy) dlouhodobého majetku, která probíhá zpravidla na vyšší cenové úrovni. Pro účel obnovy jsou odpisy potřebné až na konci životnosti zařízení a vedení podniku s nimi

může do té doby volně disponovat a rozhodovat, zda je využije na financování provozních potřeb, splátky dluhu nebo na financování dlouhodobého rozvoje.

Odpisy se ve vztahu k daňové politice dělí na odpisy účetní a daňové (daňově účinné), které vstupují do základu daně a snižují celkové daňové zatížení. Účetní odpisy jsou plně v kompetenci podniku a mají zobrazovat skutečné opotřebení majetku.

Výše odpisů závisí na celkové odpisové základně (na hodnotě odpisovaného majetku), zvolené metodě odepisování a době odepisování. Majetek se odepisuje nejvýše do jeho vstupní ceny, kterou představuje pořizovací cena, reprodukční cena, případně ocenění na úrovni vlastních nákladů. Odpisování může být:

- lineární (proporcionální) – roční odpis je určen jako částka pořizovací ceny dlouhodobého majetku dělená jeho životností; tento způsob odepisování se používá např. u budov a staveb,
- degresivní – objem odpisů se v čase snižuje a pro podnik to znamená rychlejší akumulace hodnoty odpisů na začátku používání majetku; tento způsob odepisování se používá např. u strojů a zařízení,
- progresivní – odpisy v průběhu doby životnosti rostou; tato metoda je v praxi ojedinělá.

V praxi se lze kromě výše zmíněných základních metod odepisování setkat s odpisy na základě výkonů (především u dopravních prostředků a speciálních zařízení).

Souhrn účetních odpisů od počátku odepisování tvoří oprávkou. Jejich výši lze vyčíst v rozvaze ve sloupci korekce. Brutto hodnota majetku snižená o korekci (hodnota uvedená ve sloupci netto) vyjadřuje přibližnou aktuální hodnotu dlouhodobého majetku.

Nerozdělený zisk [2, s. 84-86]

Zisk je kladný rozdíl mezi podnikovými výnosy a náklady. Tvoří součást vlastního kapitálu podniku. Nerozdělený zisk představuje část výsledku hospodaření po zdanění, která není použita na jiný účel. Výše přírůstku použitelného výsledku hospodaření k financování podnikové činnosti za určité období je závislá na vytvořeném výsledku hospodaření za toto období, sazbě daně z příjmů, výši přídělu do rezervního fondu a jiných podnikových fondů tvořených ze zisku, aj.

O rozdělení zisku rozhoduje valná hromada společníků, která schvaluje řádnou účetní závěrku. K jejímu konání musí dojít nejpozději do 6 měsíců od posledního dne účetního období. Ze zákona č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník) vyplývá pro společnost s ručením omezeným a akciovou společnost povinnost tvořit rezervní fond, a to nejpozději od prvního

roku, ve kterém společnost vytvořila zisk. Pro vytvoření rezervního fondu je třeba 10 % z čistého zisku (u akciové společnosti 20 %), ne více než 5 % z hodnoty základního kapitálu (v případě akciové společnosti 10 %). Fond se ročně doplňuje o částku určenou ve společenské smlouvě nebo ve stanovách, nejméně 5 % z čistého zisku, až do dosažení výše rezervního fondu určené ve společenské smlouvě nebo ve stanovách (nejméně do výše 10 % základního kapitálu u společnosti s ručením omezeným, u akciové společnosti 20 % základního kapitálu). Zákonný rezervní fond je tvořen za účelem ochrany zájmů společníků a až do výše stanovené obchodním zákoníkem smí být použit výhradně k úhradě ztráty.

Rezervy [2, s. 86-87]

Rezervy představují účelově vytvořené zdroje financování na krytí finančně náročných výdajů. Zpravidla jsou zahrnovány do nákladů (snižují výsledek hospodaření). Tvorba rezerv musí být daňově uznatelným nákladem. Podle toho se rozlišují rezervy zákonné a ostatní (účetní). V podnikové rozvaze jsou rezervy zahrnovány mezi cizí zdroje, protože představují budoucí závazky podniku za provedení určitých výkonů externími dodavateli.

Tvorba zákonných rezerv je upravena zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. V nefinančních podnicích se nejčastěji vyskytuje tvorba rezervy na opravy hmotného majetku, jehož doba odpisování stanovena zákonem o daních z příjmů je 5 a více let. Od roku 2009 platí novela zákona o rezervách, podle které je při tvorbě rezervy nutno převést peněžní prostředky na opravu majetku v plné výši rezervy na samostatný účet v bance, který je určen výhradně pro ukládání prostředků rezerv. Peněžní prostředky samostatného účtu pak mohou být čerpány pouze na účely, na které byla rezerva tvořena.

Výše rezervy na opravy hmotného majetku se stanoví podle jednotlivého hmotného majetku určeného k opravě a charakteru této opravy. Výše rezervy ve zdaňovacím období je rovna podílu rozpočtu nákladů na opravu a počtu zdaňovacích období, která uplynou od zahájení tvorby rezervy do předpokládaného termínu zahájení opravy. Do počtu zdaňovacích období rozhodných pro účely výpočtu výše rezervy se zahrnuje zdaňovací období, kdy dojde k zahájení tvorby rezervy. Do tohoto počtu zdaňovacích období se nezahrnuje předpokládané zdaňovací období, kdy dojde k zahájení opravy. Rezerva na opravy dlouhodobého majetku nesmí být tvořena pouze na jedno zdaňovací období. Maximální doba tvorby rezervy závisí na zatřídění dlouhodobého majetku do odpisových skupin:

- u majetku ve 2. odpisové skupině se rezerva tvoří 3 zdaňovací období,
- u majetku ve 3. odpisové skupině se rezerva tvoří 6 zdaňovacích období,

- u majetku ve 4. odpisové skupině se rezerva tvoří 8 zdaňovacích období,
- u majetku v 5. a 6. odpisové skupině se rezerva tvoří 10 zdaňovacích období.

Opravu je třeba zahájit nejpozději ve zdaňovacím období následujícím po zdaňovacím období, ve kterém se při výpočtu výše rezervy předpokládalo zahájení opravy. Pokud ani v tomto následujícím zdaňovacím období nedojde k zahájení opravy, rezerva se zruší (rozpustí do výnosů). Rezerva nebo její zůstatek se zruší i tehdy, jestliže nebyla vyčerpána nejpozději ve zdaňovacím období, které následuje po zdaňovacím období, ve kterém byla oprava zahájena.

Externí zdroje financování podnikových investic

Ve srovnání s interními zdroji (spojené s „vnitřními“ činnostmi podniku) jsou to všechny ostatní zdroje. S ohledem na povahu externích zdrojů jsou určeny k financování přírůstku kapitálu a tedy k rozšíření majetku firmy (financování dlouhodobých potřeb). Praxe finančního řízení podniku se od této zásady odchyluje spíše pravidelně, než výjimečně [4, s. 197]. Pokud podnik potřebuje realizovat investice ve vyšším objemu, než je interní tvorba vlastních zdrojů financování, lze využít externí formy dlouhodobého financování (například dlouhodobé úvěry, leasing, získávání kapitálu emisí cenných papírů aj.) – na následujících řádcích jsou blíže vysvětleny [2, s. 89].

Dlouhodobé úvěry [2, s. 89-90]

Dlouhodobé úvěry jsou jednou z nejběžnějších forem externího financování a jsou přístupné i malým podnikům. Úvěr vzniká mezi věřitelem a dlužníkem na základě úvěrové smlouvy, ze které vyplývá předmět smlouvy i způsob splacení dluhu. U dlouhodobých úvěrů rozlišujeme 2 základní typy:

- **dodavatelský úvěr**

Tento úvěr poskytuje dodavatel odběrateli v podobě dodávky zboží (zpravidla se jedná o dražší zboží nebo dlouhodobý majetek). Tento typ úvěru je součástí obchodní politiky dodavatele a je nástrojem konkurenčního boje. U dodavatelského úvěru má prodejce jistotu prodeje zboží a cena je konstruována tak, aby kryla náklady a úrok, který je zpravidla vyšší než u bankovních úvěrů.

- **bankovní úvěr**

Tento typ úvěru je poskytován bankou na základě jí stanovených obchodních podmínek (většinou na pořízení dlouhodobého majetku).

Leasing [2, s. 90-92]

Jde o třístranný právní vztah mezi dodavatelem, pronajímatelem a nájemcem (uživatelé pronajímaného předmětu). Z pohledu podnikového financování je leasing speciální forma financování investiční činnosti podniku cizím kapitálem. Druhy leasingu jsou například:

- **nepřímý leasing**, kdy pronajímatel kupuje od dodavatele dlouhodobý majetek (stává se vlastníkem) a poskytuje ho na určitou dobu za úplatu do užívání nájemci (stává se uživatelem),
- **přímý leasing**, kdy je výrobce dlouhodobého majetku současně i pronajímatelem,
- **zpětný leasing** – dodavatelem předmětu leasingu je nájemce, který předmět obvykle už užívá a na konci nájmu na něj předmět přechází zpět,
- **leasing finanční**, kdy pronajímatel převádí na nájemce pronajímaného předmětu veškerá rizika, ale i prospěch, který pramení z vlastnictví tohoto předmětu a po uplynutí doby nájmu je nájemci převedeno i vlastnické právo; v rámci protikrizových opatření došlo například od července 2009 ke zkrácení doby leasingu majetku zařazeného v 1. odpisové skupině na 12 měsíců a ve 2. odpisové skupině na 24 měsíců,

- **nevýhody:**
 1. po ukončení pronájmu přechází do vlastnictví nájemce téměř odepsaný majetek a tím se ztrácí výhoda odpisů jako daňově uznatelných nákladů,
 2. může se vyskytnout omezování z hlediska pronajímatele, které vyplývá ze skutečnosti, že po celou dobu splácení není majetek ve vlastnictví nájemce, ale ve vlastnictví pronajímatele.

- **výhody:**
 1. daňová uznatelnost nájemného,
 2. možnost užívání majetku bez jednorázového vynaložení vlastních peněžních prostředků.

Získávání kapitálu emisí cenných papírů [2, s. 92-96]

Je to málo využívaná možnost získávání kapitálu pro další rozvoj podniku. Podnik v roli emitenta prodává cenné papíry, které nakupují investoři za účelem zhodnocení svého volného kapitálu. Nákupem akcií se stávají podílníky na vlastním kapitálu podniku (vlastníky, akcionáři), nákup dluhopisů naopak investory staví do role věřitelů. Akcie i dluhopisy mohou

být emitovány v listinné podobě. Se získáváním kapitálu emisí cenných papírů souvisí i emisní prospekt.

Emisní prospekt je dokument, který obsahuje soubor informací, které poskytují potenciálním investorům dostatečný podklad pro kvalifikované posouzení nabízených akcií nebo dluhopisů. Náležitosti prospektu jsou od března 2004 pro všechny členské země Evropské unie závazné a jsou uvedeny v nařízení Evropské komise č. 809/2004.

Druhy emisí jsou:

- *soukromé emise* – používají se ve vyspělých státech v případě emise dluhopisů malých a středně velkých podniků; dluhopisy jsou prodány malé skupině předem určených investorů, kteří dluhopisy drží po celou dobu jejich životnosti ve svém portfoliu,
- *veřejné emise* – jsou důležitým zdrojem financování pro další růst podniku, ale jsou i známkou stability a důvěryhodnosti podnikání; veřejnou nabídkou akcií a dluhopisů se rozumí jakékoli sdělení širšímu okruhu osob informace o nabízených akciích nebo dluhopisech a podmínkách pro jejich nabytí, které jsou dostatečné pro rozhodnutí investora; veřejné nabídky podléhají na vyspělých trzích regulaci s cílem zajistit, aby potenciální investor měl k dispozici informace zákonem stanoveného obsahu ještě předtím, než učiní závazné rozhodnutí směřující k nabytí cenného papíru; základní regulatorní ustanovení o veřejných nabídkách akcií a dluhopisů v ČR upravuje zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu; k obchodování na veřejném trhu mohou být přijaty pouze akcie a dluhopisy, které vyhovují stanoveným předpokladům, přičemž konečné rozhodnutí závisí na organizátorovi daného trhu; emisní podmínky veřejných emisí schvaluje regulatorní orgán kapitálového trhu – v ČR Česká národní banka,
- *vlastní emise* – emise cenných papírů málokdy zajišťuje samostatný podnik; tuto emisi realizují pouze ti emitenti, kteří jsou schopni vlastními silami zabezpečit technickou, právní a ekonomickou stránku celého emisního obchodu – zpravidla komerční a hypoteční banky nebo velké podniky,
- *cizí emise* – emitenti využívají služeb specializovaných emisních podniků, které zabezpečují emisní poradenství, vyhotovení emisního prospektu, aj.,
- *emise dluhopisů* – dluhopisy jsou zastupitelné cenné papíry, s nimiž je spojeno právo na splacení dlužné částky a povinnost emitenta toto právo uspokojit; dluhopisy jsou upraveny zákonem č. 190/2004 Sb., o dluhopisech; dlužnou částkou se rozumí jmenovitá hodnota dluhopisu a pravidelné výnosy k určitému datu; splatnost dluhopisu se určuje jednorázově k určitému datu, nebo splátkami; podmínkou přijetí emise

dluhopisů k obchodování na regulovaném trhu v Evropské unii je, aby celková jmenovitá hodnota emise dosahovala alespoň částky 200 000 EUR (případně ekvivalentu v jiné měně);

- *emise akcií* – akcie jsou cenné papíry, s nimiž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle obchodního zákoníku a stanov akciové společnosti na jejím řízení, na likvidačním zůstatku při zániku společnosti aj.; akcie jsou upraveny zákonem č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník); součet jmenovitých hodnot akcií tvoří základní kapitál akciové společnosti, přičemž podíl prioritních akcií nesmí překročit 50 %; k emisi akcií dochází při samotném vzniku společnosti a při rozšiřování základního kapitálu;

k přijetí akcie na regulovaný trh k veřejnému obchodování může dojít, jestliže kurz akcie nebo její předpokládaný kurz násobený počtem vydávaných akcií dosahuje částky odpovídající alespoň 1 000 000 EUR, a jestliže dostatečná část akcií, které mají být přijaty k obchodování, je ve vlastnictví veřejnosti členských států Evropské unie; druhy akcií jsou:

1. kmenové (akcie, s nimiž nejsou spojena žádná práva),
2. prioritní (akcie, s nimiž jsou spojena přednostní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku; s nimi není zpravidla spojeno právo hlasovat na valné hromadě),
3. zaměstnanecké (do roku 2000 a držet je mohli pouze zaměstnanci).

Alternativní zdroje financování

Alternativní zdroje je souhrnné označení víceméně otevřené skupiny zdrojů financování podniku, které se svojí genezí, komplikovaností, rozsahem financovaných aktivit (objemem investic) atd. odlišují od standardizovaných podnikových zdrojů (obvykle prezentovaných ve skupině zdrojů interních a externích). Relativní otevřenost této skupiny zdrojů znamená, že lze kdykoli očekávat její rozšíření o další zdroje. Do alternativních zdrojů financování patří:

- faktoring,
- forfaiting aj. [4, s. 201-204].

Factoring

Factoring je finanční služba, spočívající v odkupu krátkodobých pohledávek (obvykle se splatností od 30 do 90 dnů) před dobou jejich splatnosti. Dodavatelé zboží nebo služeb postupují na faktoringovou společnost – faktora – své pohledávky za odběrateli [5, s. 53].

Jde o prodej pohledávek podniku faktorovi (banka nebo specializovaná instituce), který se tak stává reálným věřitelem. Factoring bývá spojován obvykle s krátkodobým financováním (s krátkodobými zdroji) [4, s. 201]. Cílem faktoringu je stav, kdy dodavatel není odkázán na mnohdy několikaměsíční doby splatnosti a může se svými zdroji disponovat téměř ihned [5, s. 53].

Forfaiting

Je to odkup středně a dlouhodobých pohledávek forfaitingovou organizací (forfaiterem). Odkupované pohledávky musí splňovat několik požadavků. Jejich splatnost je delší než 90 dnů, ve většině případů jsou za zahraničním subjektem, jednotlivé transakce mají hodnotu vyšší než 200 000 USD (v přepočtu) a musí být zajištěné (například bankovní zárukou aj.). Na rozdíl od faktoringu je vedle doby splatnosti a ručení rozdíl také v tom, že v praxi se forfaitují zpravidla jednotlivé pohledávky. Stejně jako u faktoringu přebírá odkupem pohledávky forfaitingová organizace veškeré riziko nesplacení odběratelem i ručitelem [5, s. 55]. Hlavní rozdíly proti faktoringu jsou:

- rizika úrokových změn, která vyplývají z dlouhodobého charakteru pohledávek – u faktoringu hrozí toto riziko v menší míře,
- rizika kurzových změn - factoring toto vůbec nezná,
- horizont je delší než 1 rok (stroje, zařízení, investiční celky).

Technika forfaitingu je následující:

- dodavatel (vývozce) dodá investiční majetek dovozci na úvěr (dodavatelský),
- před lhůtou splatnosti předá vývozce pohledávky forfaitrovi, který ji proplatí,
- forfaiter z objemu pohledávky sráží úrok, režijní náklady a zisk aj., a to vše individuálně podle teritoria a případných dalších účinkujících faktorů [4, s. 202].

1. 3. 2 Dlouhodobé finanční plánování

Sestavení dlouhodobého finančního plánu je komplexním procesem, který zahrnuje například sestavení výchozí ekonomické analýzy, predikce vývoje tržeb, kapitálové plánování na základě investičního rozhodovacího procesu (zahrnuje kapitálové výdaje a peněžní příjmy z investice), promítnutí změn do majetkové bilance, promítnutí vývoje tržeb a

předpokládaných nákladů do výsledku hospodaření. Finanční plánování využívá konkrétní metody:

- 1) statistické (regresní) metody (vychází ze statistických závislostí pomocí regresních funkcí, zpracovaných na základě minulého vývoje; tyto závislosti jsou korigovány a promítají se do budoucích cílů a úkolů),
- 2) simulační (modelování předpokládaných parametrů na základě vývoje makroekonomického i mikroekonomického prostředí – obvykle v několika variantách; nejlepší varianta je ta, která nejvíc konverguje ke skutečnému vývoji) aj.

Univerzální pravidlo pro volbu konkrétní metody neexistuje, ale v praxi dochází k jejich prolínání [2, s. 99-100].

1. 4 Krátkodobý finanční management

Základním cílem krátkodobého finančního managementu je zajištění (optimalizace) likvidity. Tato optimalizace vymezuje úkoly krátkodobého finančního managementu:

- řízení likvidity a pracovního kapitálu,
- řízení krátkodobých aktiv a jejich složek,
- řízení krátkodobých pasiv a jejich složek,
- sestavení krátkodobého finančního plánu [2, s. 136].

1. 4. 1 Řízení likvidity a pracovního kapitálu

Řízení likvidity a pracovního kapitálu se zabývá likviditou a pracovním kapitálem.

Řízení likvidity

Klíčovým nástrojem finančního řízení (i řízením likvidity) je řízení peněžních toků. Peněžní toky zobrazují pohyb, změnu (přírůstky a úbytky) a proměnu peněžních prostředků na ostatní druhy aktiv a obráceně. Jedním z důležitých faktorů bezporuchového chodu podniku je adekvátní krytí provozních potřeb pracovním kapitálem [2, s. 136].

Pracovní kapitál [2, s. 143]

Pracovní kapitál, tedy oběžný majetek (zásoby + pohledávky + finanční majetek) snížený o krátkodobá pasiva (krátkodobé bankovní úvěry a krátkodobé závazky) vytváří tzv. bezpečnostní marži, která podnik chrání před nenadálým rizikem a umožňuje při nepředvídatelných finančních nesnázích zachovat kontinuální provoz. Z finančního hlediska je čistý pracovní kapitál část oběžných aktiv, která jsou kryta z dlouhodobých zdrojů. Pracovní kapitál by měl představovat nezbytné zásoby materiálu, rozpracované výroby a

hotových výrobků aj. V opačném případě hrozí buď riziko zastavení provozu nebo nehospodárnost. Výpočet pracovního kapitálu znázorňují následující vzorce (1) a (2).

$$\text{Pracovní kapitál} = \text{oběžný majetek} - \text{krátkodobé zdroje} \quad [\text{CZK}] \quad (1)$$

$$\text{Pracovní kapitál} = \text{dlouhodobé zdroje} - \text{dlouhodobý majetek} \quad [\text{CZK}] \quad (2)$$

[2]

Vzhledem k současné účetní metodice, kde jsou v rámci oběžného majetku v rozvaze vykazovány dlouhodobé pohledávky, které z hlediska mobilizace zdrojů v podmínkách finanční tísně situaci nepomáhají řešit, ale naopak zkreslují skutečný stav, se využívá *čistý pracovní kapitál*, který lze vyjádřit vzorci (3) a (4) (viz o pár řádků níže).

Čistý pracovní kapitál (ČPK)[6, s. 35-37]

Čistý pracovní kapitál je nejčastěji užívaným ukazatelem vypočteným jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy a celkovými krátkodobými dluhy. Ty mohou být vymezeny od splatnosti 1 rok až po splatnost 3 měsíce, což umožňuje oddělit výstižněji v oběžných aktivech tu část finančních prostředků, která je určena na brzkou úhradu krátkodobých dluhů (závazků), od té části, která je relativně volná a kterou chápeme jako určitý **finanční fond**. Pro finančního manažera představuje tento fond součást oběžného majetku, financovanou dlouhodobým kapitálem, čili je částí dlouhodobého kapitálu vázaného v oběžném majetku. Čistý pracovní kapitál je tedy relativně volný kapitál, který je využíván k zajištění hladkého průběhu hospodářské činnosti. Čistý pracovní kapitál představuje finanční polštář, který firmě umožní pokračovat ve svých aktivitách i v případě, že by ji potkala nějaká nepříznivá událost, která by vyžadovala vysoký výdej peněžních prostředků. Velikost tohoto polštáře závisí na obratovosti krátkodobých aktiv firmy, i na vnějších okolnostech (konkurence, stabilita trhu, daňová legislativa aj.). Rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými dluhy má významný vliv na solventnost firmy. Přebytek krátkodobých aktiv nad krátkodobými dluhy opravňuje k úsudku, že má firma dobré finanční zázemí a je likvidní [6, s. 35-37]. Čistý pracovní kapitál lze vyjádřit následujícími vzorci (3) a (4).

$$\text{ČPK} = \text{vlastní zdroje} + \text{cizí dlouhodobý kapitál} - \text{stálá aktiva} \quad [\text{CZK}] \quad (3)$$

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad [\text{CZK}] \quad (4)$$

[2]

Hodnota čistého pracovního kapitálu může být kladná, záporná nebo rovna nule. V případě, že je kladná, vázaný oběžný majetek je krytý dlouhodobými zdroji, které není nutné splatit v krátkodobém časovém horizontu, čímž je podnik chráněn před nenadálými

situacemi. Základním faktorem, který ovlivňuje celkovou výši čistého pracovního kapitálu, by měl být optimalizovaný objem zásob materiálu, rozpracované výroby a hotových výrobků aj. [6, s. 35-37].

1. 4. 2 Řízení krátkodobých aktiv a pasiv a jejich složek

Nezbytnou součástí krátkodobého finančního managementu je řízení a optimalizace prostředků vázaných v krátkodobých aktivech a krátkodobých pasivech. Jedná se především o optimalizaci výrobních zásob (řízení zásob) a řízení pohledávek a závazků.

Řízení zásob [2, s. 145]

Optimalizace zásob má za cíl minimalizaci nákladů na pořízení a skladování při zachování plynulosti výrobního procesu. Pro řízení zásob je nezbytné jejich členění dle funkčních složek - proto dle funkce zásob rozlišujeme například:

- **běžná (obratová) zásoba** – kryje potřeby v období mezi dvěma dodávkami (v průběhu dodávkového cyklu),
- **maximální zásoba** – představuje výši stavu zásob v době nové dodávky,
- **minimální zásoba** – její výše odpovídá stavu před dodáním další dodávky (stavu, kdy je vyčerpána obratová zásoba); je součtem pojistné a technické zásoby,
- **pojistná zásoba** – vyrovnává výkyvy při dodávkách i spotřebě, vytváří se z důvodu neschopnosti odhadnout přesný vývoj zásob,
- **technická zásoba** – kryje potřebu nezbytných technologických požadavků na přípravu položek zásob před jejich použitím ve výrobním procesu, přípravou se rozumí např. vysychání dřeva před jeho zpracováním při výrobě nábytku,
- **sezónní zásoba** – tvoří se v případě, že je zásobu možno doplňovat pouze v určitém období nebo pokud je spotřeba sezónní záležitostí, ale zásobu je nutno vytvářet průběžně po dobu celého roku,
- **spekulativní zásoba** – udržuje se za účelem dosažení mimořádného zisku výhodným nákupem.

Doba mezi 2 po sobě jdoucími dodávkami se nazývá dodávkovým cyklem - je určen předpokládanou potřebou dané položky zásob a velikostí jedné dodávky. Doba od rozhodnutí o vystavení objednávky po její realizaci se nazývá pořizovací lhůta.

Řízení pohledávek a závazků [2, s. 147-148]

Řízení **pohledávek** je důležitou činností krátkodobého finančního managementu. Pohledávky vznikají v obchodním styku jako důsledek vyskladnění zboží bez protisměrného inkasa tržeb. Zájmem finančního managementu je řádné a včasné zaplacení tržeb. Pohledávky

jsou z časového hlediska krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé. Mezi základní způsoby financování pohledávek z externích zdrojů patří čerpání obchodního úvěru u finančních institucí (bank) aj. Základními úkoly finančního managementu v oblasti řízení pohledávek s cílem zajištění adekvátní likvidity podniku jsou:

- analýza důvěryhodnosti klienta a volba způsobu,
- nastavení platebních podmínek, které mohou být pro každého klienta individuální,
- volba způsobu vymáhání nedobytných pohledávek aj.

Protipólem pohledávek jsou **závazky z obchodního styku**, kde je ve firemním zájmu vytvoření co nejlepších obchodních a platebních podmínek s maximálním odkladem splatnosti. Závazky z obchodního styku představují levný zdroj financování, ale v případě, že přerostou do nekontrolovatelné výše, představují pro podnik riziko, které se projeví v ohrožení finanční stability a v krajním případě i v ohrožení samotné existence. Úkolem finančního managementu je proto jejich optimalizace a rozhodování mezi odkladem splatnosti a zaplacením a dále rozhodování o způsobu úhrady.

1. 4. 3 Krátkodobé zdroje financování

V případě, že nastane disproporce mezi krátkodobou potřebou finančních prostředků a tvorbou zdrojů na financování krátkodobých podnikových potřeb, je nezbytné tyto zdroje zajistit prostřednictvím krátkodobého dluhu, který může mít některou z následujících forem:

1. krátkodobé úvěry komerčních bank,
2. krátkodobé úvěry finančních společností,
3. obchodní úvěr,
4. převzetí bankovní záruky,
5. nesplacené závazky od doby jejich vzniku až po dobu, kdy musí být splaceny [2, s. 150-151].

Add 1) Krátkodobé úvěry komerčních bank [2, s. 150-151]

Mezi krátkodobé úvěry komerčních bank patří například kontokorentní úvěr, lombardní úvěr aj.

Kontokorentní úvěr [2, s. 150]

V praxi to funguje tak, že má podnik sjednaný úvěrový limit, do jehož výše banka v případě nedostatku finančních prostředků na účtu proplácí závazky podniku. Dobu, po kterou banka podnik úvěruje, úročí poskytnutou částku sjednanou úrokovou sazbou. V případě příjmů na běžný účet podniku jsou takto získané prostředky použity na platbu úroku a

splátku úvěru. Kontokorentní úvěr je zřizován spolu s běžným podnikatelským účtem, na kterém probíhá běžný platební styk.

Lombardní úvěr [2, s. 151]

Lombardní úvěr je takový úvěr, kdy se banka jistí proti případným budoucím rizikům zástavou majetku, případně majetkových práv. Tento typ úvěru se většinou využívá u nově zakládaných podniků, u kterých nelze vzhledem ke krátké době existence, stanovit bonitu, případně definovat rizikovost klienta.

Add 2) Krátkodobé úvěry finančních společností [2, s. 151]

Představují možnost úvěrování podnikových potřeb prostřednictvím jiných nebankovních subjektů specializovaných na krytí rizik a disponujících volným kapitálem, získaným na peněžním nebo kapitálovém trhu. Vyšší riziko je kryto vyššími náklady (úrok + poplatky).

Add 3) Obchodní úvěr [2, s. 151]

Obchodní úvěr je takový úvěr, kdy podnik může vystupovat jako věřitel nebo jako dlužník. V prvním případě se jedná o poskytnutí odkladu platby odběratelům za dodané zboží nebo služby. Ve druhém případě vystupuje podnik jako dlužník svých dodavatelů, kteří mu poskytují odklad plateb za svoje výrobky, které u odběratele představují materiálové vstupy do procesu výroby.

Add 4) Převzetí bankovní záruky [2, s. 151]

Princip převzetí bankovní záruky spočívá v tom, že na základě smlouvy mezi obchodními partnery se banka zaručí za závazky odběratele. Dodavatel po zaslání předepsaných dokladů inkasuje předmětnou částku místo u odběratele přímo prostřednictvím banky.

Add 5) Nesplacené závazky od doby jejich vzniku až po dobu, kdy musí být splaceny

Nesplacené závazky od doby jejich vzniku až po dobu, kdy musí být splaceny jsou dalším z důležitých zdrojů financování podnikových potřeb. Jedná se především o nevyplacené mzdy, odvody daní a pojištění [2, s. 151].

1. 4. 4 Sestavení krátkodobého finančního plánu

Základním instrumentem krátkodobého finančního managementu je krátkodobý finanční plán. Podobně jako dlouhodobý finanční plán, obsahuje samotný proces sestavování krátkodobého finančního plánu predikci tržeb, kalkulaci nákladů a zisku, identifikaci příjmů a výdajů za jednotlivé oblasti a zjištění přebytku finančních zdrojů.

1. 5 Finanční analýza

Finanční řízení se opírá o finanční analýzu sledované firmy. Jedním z cílů finančního řízení podniku je poskytnout managementu podniku dostatek kvalitních informací pro různá operativní, taktická i strategická rozhodnutí, a dále posoudit minulý, současný i budoucí stav hospodaření podniku. Finanční analýza představuje významný nástroj, pomocí kterého je těchto cílů finančního řízení dosahováno. O výsledky finanční analýzy se vedle managementu společnosti zajímají obchodní věřitelé, odběratelé, zaměstnanci aj. [7, s. 41].

Nejvýstižnější definice finanční analýzy říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek. Finanční analýza vychází z různých informačních zdrojů (odlišná dostupnost), ale obecně je lze rozdělit na interní a externí [3, s. 9].

Interní informační zdroje [3, s. 17]

Tyto informace se týkají přímo analyzované firmy (ne všechny zdroje jsou ale veřejně dostupné). K veřejně dostupným datům patří data z účetní závěrky (rozvaha, výkaz zisku a ztráty), údaje z podnikové statistiky apod. Tyto informace jsou snadno dostupné (se zpožděním 3 – 9 měsíců dle typu společnosti).

Externí informační zdroje [3, s. 9-19]

Tyto informace pochází z vnějšího prostředí a patří sem např. informace z analýz národního hospodářství aj. K nefinančním informacím tohoto typu patří postavení na trhu aj.

Mezi nejběžnější cílové skupiny uživatelů finanční analýzy patří management, věřitelé a investoři. Hlavním smyslem finanční analýzy je připravit podklady pro kvalitní rozhodování o fungování podniku. Úkolem finanční analýzy, jako součásti finančního řízení, je pomocí vlastních nástrojů diagnostikovat finanční kondici (poměry) podniku, identifikovat odchylky od požadovaných parametrů, analyzovat příčiny jejich vzniku a definovat konkrétní opatření, jejichž splnění je předpokladem dosažení strategických cílů podniku. Postupy, metody a ukazatele finanční analýzy jsou uvedeny v kapitole 1. 5. 2.

Historie finanční analýzy [3, s. 33-34]

Finanční analýza vznikla podle dostupných pramenů v USA, ale zpočátku se jednalo o teoretické práce, které s praktickou analýzou neměly nic společného. Prakticky se analýzy využívají už několik desetiletí. Struktura těchto analýz se změnila v době, kdy se začaly využívat počítače, protože se v tom smyslu změnily i matematické principy, které vedly

k jejich sestavování. V ČR se začala finanční analýza používat počátkem 20. století, kdy se v literatuře začal objevovat pojem „analýza bilanční“ (německý název, období před 2. světovou válkou). Po 2. světové válce se objevuje pojem „finanční analýza.“ V ČR se tento pojem začíná používat až po roce 1989.

1. 5. 1 Účetní výkazy

Hospodářské procesy podniku a jejich jednotlivé operace jsou zachyceny v účetních výkazech podniku. Základními externími účetními výkazy jsou rozvaha a výkaz zisků a ztrát. Mezi účetní výkazy patří také výkaz o Cash Flow [1, s. 49].

Rozvaha (balance)

Rozvaha je základním účetním výkazem, ostatní výkazy vznikly odvozením z potřeby detailnějšího sledování vybraných ekonomických charakteristik. Rozvaha zachycuje stav majetku podniku (aktiv) na jedné straně a zdrojů jeho krytí (pasiv) na straně druhé k určitému časovému okamžiku. Struktura aktiv bývá označována jako majetková struktura podniku. Zdroje krytí tvoří strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je majetek financován. Základní bilanční rovnice rozvahy vychází z toho, že $AKTIVA = PASIVA$. Aktiva lze rozdělit podle funkce na:

- stálá aktiva (dlouhodobá, fixní) – majetkové složky, které slouží k činnosti podniku dlouhodobě a postupně se opotřebovávají,
- oběžná aktiva (krátkodobá) – složky majetku, které se spotřebovávají obvykle najednou, případně proces jejich přeměny v peníze nepřesáhne 1 rok.

V rámci tohoto vymezení se člení aktiva i podle stupně likvidity majetku (schopnost majetku přeměnit se na hotové peníze). Nejlikvidnější jsou peníze v hotovosti, nejméně likvidní je dlouhodobý majetek. Základní členění pasiv, která představují zdroje krytí aktiv, je podle vlastnictví zdrojů na vlastní zdroje (kapitál) a cizí zdroje (kapitál) [1, s. 49-56].

Struktura aktiv [1, s. 51-52]

Mezi aktiva patří:

- pohledávky za upsaný základní kapitál,
- dlouhodobý majetek (dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý finanční majetek),
- oběžný majetek (zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek),
- ostatní aktiva [1, s. 52].

Struktura pasiv [1, s. 52-54]

Základním hlediskem pro členění zdrojů je hledisko vlastnictví – podle tohoto hlediska mezi pasiva patří:

- vlastní zdroje (základní kapitál, kapitálové fondy, fondy ze zisku, výsledek hospodaření minulých let, výsledek hospodaření běžného účetního období),
- cizí kapitál (úvěry, rezervy – zákonné, ostatní a ostatní závazky),
- ostatní pasiva.

Výkaz zisků a ztrát (VZZ) [1, s. 54-55]

Výkaz zisků a ztrát slouží ke zjišťování výše a způsobu tvorby jednotlivých složek výsledku hospodaření. VZZ zahrnuje náklady a výnosy za běžné období. VZZ lze zjednodušeně shrnout vztahem $VÝSLEDEK\ HOSPODAŘENÍ = VÝNOSY - NÁKLADY$. V současné době je u nás platná úprava výkazu zisku a ztráty založená na zjednodušeném druhovém členění nákladů. Náklady a výnosy jsou uspořádány do určitých oblastí tvořících podnikatelské aktivity - těmito oblastmi jsou provozní, finanční a mimořádné aktivity. Výsledek hospodaření se zjišťuje odděleně za tyto oblasti (provozní, finanční, mimořádné).

Výkaz o Cash Flow

Účelem analýzy výkazu peněžních toků (Cash Flow, CF) je objasnit hlavní faktory, které ovlivňují příjem, výdej hotovosti a z toho plynoucí stav hotovosti k určitému okamžiku. Cash Flow je toková veličina, která vyjadřuje rozdíl příjmu a odtoku hotovosti za určité období. Cash Flow vyjadřuje reálnou a nezkreslenou skutečnost [1, s. 56]. Analýza Cash Flow je založena na příjmech a výdajích a vyjadřuje reálné toky peněz [6, s. 80]. Cash Flow slouží k finančnímu rozhodování v krátkém období (likvidita), dlouhém období (rentabilita a rozhodování o efektivnosti a návratnosti investic) a financování potřeb z cizích a vlastních zdrojů (zadluženost). Informace spojené s analýzou CF jsou nezbytné pro kvalitní rozhodování managementu podniku, investorů (akcionářů) i věřitelů (banky) [1, s. 56-57].

1. 5. 2 Postupy, metody a ukazatele finanční analýzy

Tato kapitola se zabývá postupem zpracování finanční analýzy, elementárními nástroji finanční analýzy (metody finanční analýzy) a ukazateli finanční analýzy.

Postup zpracování finanční analýzy [8, s. 59-61]

Pro zpracování finanční analýzy je důležité zjistit informace o samotné společnosti, předmětu její činnosti, strategii, počtu zaměstnanců atd. Zdrojem těchto informací jsou např. výroční zprávy jednotlivých společností. Pokud nejsou k dispozici, je možné čerpat z volně

dostupných informací o společnostech. Další částí zpracování finanční analýzy je analýza vývoje odvětví, do kterého podnik náleží. Tato analýza je významná pro posouzení stávající situace a perspektivy daného odvětví do budoucna. Poté následuje analýza účetních výkazů (rozvahy, výkazu zisku a ztráty) a porovnání jednotlivých položek výkazů se situací u podobných podniků v odvětví. Dále následuje zhodnocení všech složek finanční rovnováhy (poměrové ukazatele) a posouzení finančního zdraví podniku. Na závěr zhodnocení výsledků a souhrn doporučení ke zlepšení stávajícího stavu analyzované společnosti.

Metody finanční analýzy (elementární nástroje finanční analýzy)

K základním metodám, které se při finanční analýze využívají patří:

- analýza absolutních ukazatelů (analýza extenzivních ukazatelů) – viz ukazatele finanční analýzy,
- analýza rozdílových ukazatelů (analýza fondů finančních prostředků),
- analýza poměrových ukazatelů [2, s. 163]
- souhrnné ukazatele hospodaření [3, s. 126].

Tyto metody jsou na následujících řádcích blíže popsány.

Ukazatele finanční analýzy [8, s. 59]

Účetní výkazy obsahují údaje, které lze přímo použít (tzv. **absolutní ukazatele**). Rozvaha obsahuje údaje o stavu k určitému okamžiku (stavové ukazatele), výkaz zisku a ztrát ve formě výnosů a nákladů předpokládá údaje za daný časový interval (tokové ukazatele).

Z rozdílu stavových ukazatelů lze získat **rozdílové ukazatele**. V případě, že je vykázaný údaj dáván do poměru s jiným údajem, lze získat **poměrové ukazatele**. Členění ukazatelů finanční analýzy je následující:

1. absolutní ukazatele,
2. rozdílové ukazatele,
3. poměrové ukazatele.

Add 1) Absolutní ukazatele finanční analýzy (stavové ukazatele)

Tyto ukazatele se využívají k analýze vývojových trendů (horizontální analýza) a k procentnímu rozboru jednotlivých komponent (vertikální analýza). Do absolutních ukazatelů patří **analýza extenzivních ukazatelů**, která zahrnuje horizontální analýzu a vertikální analýzu [8, s. 65].

Horizontální analýza (analýza trendů)

Horizontální analýza porovnává změny ukazatelů v časové řadě – výchozí data jsou obsažena v účetních výkazech firem a ve výročních zprávách. Při analýze je nutno brát

v úvahu změny absolutní hodnoty, i procentní změny jednotlivých položek výkazů, po řádcích [6, s. 15]. Vzhledem k porovnávání údajů v jednotlivých řádcích, se jedná o horizontální analýzu. V tabulce 1 je znázorněn princip horizontální analýzy [7, s. 41] – v této tabulce hodnoty X a Y znázorňují hodnoty dané položky v běžném (X) a minulém (Y) období.

Tabulka 1 Princip horizontální analýzy

Položka	Běžné období	Minulé období	Rozdíl	Index	Navýšení (%)
	X	Y	X - Y	X/Y	$(X/Y-1)*100$

[7]

Vertikální analýza

Při vertikální analýze se posuzují jednotlivé složky majetku a kapitálu, tzv. struktura aktiv a pasiv firmy (viz kapitola 1. 5. 1). Vertikální analýza pracuje v jednotlivých letech shora dolů, nikdy ne napříč jednotlivými roky. Výhodou vertikální analýzy je skutečnost, že umožňuje srovnatelnost výsledků analýzy z různých let i srovnávání různých firem aj. [6, s. 26]. Zatímco horizontální analýza sleduje změny jednotlivých položek v průběhu jednotlivých let, vertikální analýza naopak sleduje podíl jednotlivých rozvahových položek na bilanční sumě (tzv. podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech, závazků na celkových pasivech apod.). Tabulka 2 ukazuje princip vertikální analýzy – podíl jednotlivých položek i změna struktury se počítá v procentech [7, s. 44].

V tabulce 2 hodnoty X a Y znázorňují aktiva za běžné (X) i minulé (Y) období.

Tabulka 2 Princip vertikální analýzy

Položka	Běžné období	Minulé období	Podíl (%)		Změna struktury (%)
			běž. obd.	min. obd.	
Σ AKTIVA	X	Y	$X/X*100$	$Y/Y*100$	$(X/X-Y/Y)*100$
Aktivum 1	X_1	Y_1	$X1/X*100$	$Y1/Y*100$	$(X1/X-Y1/y)*100$
...
Aktivum i	X_i	Y_i	$X_i/X*100$	$Y_i/Y*100$	$(X_i/X-Y_i/Y)*100$

[7]

Add 2) Rozdílové ukazatele finanční analýzy - Analýza fondů finančních prostředků

Tyto ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace firmy (zejména jeho likvidity). Rozdílovým ukazatelům se říká **fondy finančních prostředků** (finanční fondy). Fond je chápán jako shrnutí určitých stavových ukazatelů, které vyjadřují aktiva nebo pasiva [6, s. 35]. Fondy finančních prostředků slouží ke zjištění skutečnosti, jestli podnik disponuje aktivy, která převyšují splatné závazky a tedy vypovídají o finanční likviditě podniku. Do

analýzy fondů finančních prostředků patří například čistý pracovní kapitál, který je podrobně rozepsán v kapitole 1. 4. 1 [2, s. 163-164].

Add 3) Poměrové ukazatele (analýza poměrových ukazatelů)

Poměrové ukazatele jsou základním nástrojem finanční analýzy a dávají do poměru různé položky rozvahy a výkazu zisku a ztrát - lze proto zkonstruovat velké množství ukazatelů. Tyto ukazatele umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách firmy [2, s. 164]. V praxi se osvědčilo využívání pouze několika základních ukazatelů roztríděných do skupin podle jednotlivých oblastí hodnocení hospodaření a finančního zdraví podniku [8, s. 82]. Nejčastěji vychází poměrové ukazatele z rozvahy a výkazu zisku a ztráty:

- údaje zjištěné z rozvahy zachycují veličiny k určitému datu, tzv. jejich okamžitý stav (stavové ekonomické veličiny),
- údaje z výkazu zisku a ztráty charakterizují výsledky činnosti za určité období (intervalové veličiny, tokové ukazatele) [2, s. 162].

Podle oblastí finanční analýzy se poměrové ukazatele člení na několik skupin:

- ukazatele rentability,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele kapitálového trhu,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele likvidity aj. [2, s. 164].

Pro účely této práce jsou na následujících řádcích blíže popsány ukazatele rentability, zadluženosti a likvidity a v kapitole 3 jsou tyto ukazatele vypočteny pro společnost East Bohemian Airport a. s.

Ukazatele rentability

Ukazatele rentability poměřují zisk dosažený podnikáním s výší zdrojů firmy, kterých bylo užito k jejich dosažení. Ukazatele rentability slouží k hodnocení celkové efektivnosti dané činnosti. Mezi ukazatele rentability patří ukazatele rentability vloženého kapitálu (ROI), rentability celkového kapitálu (ROA), rentability vlastního kapitálu (ROE) a rentability tržeb (ROS) aj. [6, s. 62].

Ukazatele zadluženosti

Zadlužeností účetní jednotky se rozumí skutečnost, že její aktiva jsou financována jak z vlastních zdrojů, tak i ze zdrojů cizích. Účetní jednotka využívá cizí kapitál tehdy, když jí tato alternativa přinese větší výnos, než jsou náklady spojené s cizím kapitálem (tj. úroky).

Čím má podnik vyšší zadluženost, tím vyšší riziko na sebe bere, protože musí být schopen své závazky splácet bez ohledu na to, jak se mu aktuálně daří. U posuzování jednotlivých druhů kapitálu z hlediska jejich riskantnosti pro držitele platí, že je vlastní kapitál nejméně riskantním kapitálem (nejbezpečnějším, nevyžaduje splacení aj.), ale za to však uživatel platí nejvyšší cenu [8, s. 83]. Ukazatelé zadluženosti udávají vztah mezi cizími a vlastními zdroji financování firmy a měří rozsah, v jakém firma používá k financování dluhy (tedy zadluženost firmy). K analýze zadluženosti slouží ukazatele celkové zadluženosti, dlouhodobá zadluženost, podkapitalizování, dlouhodobé krytí stálých aktiv a krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem [6, s. 69-72].

Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity charakterizují schopnost firmy dostát svým závazkům. Likvidita je souhrn všech potenciálně likvidních prostředků, které má firma k dispozici pro úhradu svých splatných závazků. Solventnost se definuje jako připravenost hradit své dluhy, když nastala jejich splatnost – je také jednou ze základních podmínek existence firmy. Podmínkou solventnosti je, aby firma měla část majetku vázanou ve formě, kterou může platit (ve formě peněz aj.) - podmínkou solventnosti je likvidita [6, s. 73]. Ukazatele likvidity poměřují to, čím je možno platit (čítatel) s tím, co je nutno zaplatit (jmenovatel). Podle toho, jakou míru jistoty požaduje firma od tohoto měření, se dosazují do čitatele majetkové složky s různou dobou likvidnosti (tj. přeměnitelnosti na peníze). Základní ukazatele pracují s položkami oběžných aktiv a krátkodobých cizích zdrojů. Za krátkodobé cizí zdroje jsou považovány krátkodobé závazky a krátkodobé bankovní úvěry. Mezi ukazatele likvidity patří běžná likvidita, pohotová likvidita, okamžitá likvidita [8, s. 89-90].

Souhrnné metody hodnocení výkonnosti podniku

K posouzení celkové finanční situace společnosti se vytváří soustavy ukazatelů, které se často označují jako modely finanční analýzy. Metody hodnocení výkonnosti podniku jsou bankrotní (predikční) a bonitní (diagnostické) [6, s. 101]. Na následujících řádcích jsou tyto modely podrobně rozepsány.

Bonitní modely (diagnostické modely)

Jsou to diagnostické modely, které si kladou za cíl stanovit, jestli se firma řadí mezi dobré nebo špatné firmy [3, s. 72]. Bonitní modely vedou k poznání příčin, které podnítily současnou finanční situaci firmy a popisují skutečně dosažené výsledky, na kterých se nedá nic měnit [6, s. 102]. Mezi bonitní modely patří například Kralickův Quicktest. Kralickův Quicktest je pro společnost East Bohemian Airport a. s. vypočítán v kapitole 3.

Bankrotní modely (predikční modely)

Bankrotní modely představují systémy včasného varování a podle chování vybraných ukazatelů indikují případné ohrožení finančního zdraví [6, 101]. Tyto modely byly odvozeny na základě skutečných dat u firem, které v minulosti zbankrotovaly, nebo naopak dobře prosperovaly a vychází z předpokladu, že ve firmě dochází několik let před úpadkem k určitým anomáliím, ve kterých jsou obsaženy symptomy budoucích problémů, a které jsou charakteristické pro ohrožené firmy [6, s. 119]. K nejčastějším symptomům patří problémy s běžnou likviditou, s rentabilitou celkového vloženého kapitálu aj. [3, s. 72]. Bankrotní modely informují o tom, jestli firmě hrozí v blízké budoucnosti bankrot. Mezi bankrotní modely patří Altmanův model (Z-skóre), Model IN (index důvěryhodnosti např. IN95), Taflerův model aj [3, s. 73-76]. Altmanův model, index důvěryhodnosti i Taflerův model jsou pro společnost East Bohemian Airport a. s. vypočítány v kapitole 3.

Závěrem je nutno dodat, že je finanční řízení obsáhlé téma, které je nutné ke správnému způsobu řízení každé společnosti. Toto řízení je nezbytné především pro situace, kdy se podnik dostane do finanční situace – v takovém případě pomáhá finanční řízení stabilizovat a dostat do kladných čísel v rozvaze a výkazu zisku a ztráty

2 Analýza současného stavu na letišti Pardubice

Tato kapitola popisuje letiště Pardubice a přibližuje společnost EBA a. s., která spravuje civilní část letiště.

2. 1 Charakteristika letiště Pardubice

Letiště Pardubice je regionální letiště se statutem veřejného mezinárodního letiště, se smíšeným civilním a vojenským provozem. Z iniciativy společnosti East Bohemian Airport a. s. (EBA a. s.) založené roku 1993 se začalo původně ryze vojenské letiště využívat v roce 1994 i pro civilní účely [9]. Civilní provozovatel letiště Pardubice je East Bohemian Airport a. s. a vojenským provozovatelem letiště je Armáda ČR [10]. Celé letiště je v majetku armády ČR a společnost East Bohemian Airport a. s. je s armádou smluvně provázána, ale nejde o společné financování [11].

Civilní část letiště je od svého otevření využíváno především pro lety v rámci General Aviation (všeobecné letectví). Důležitou část letového provozu tvoří charterové lety tuzemských cestovních kanceláří v letní turistické sezóně. První charterové lety byly z letiště odlétány v roce 1996 pro CK Synthesia do Bulharska a Řecka. Vedle tuzemských cestovních kanceláří tvoří důležitou část provozu letiště charterové lety pro ruské cestovní kanceláře přepravující své klienty k návštěvě ČR. Od zahájení civilních letů je letiště používáno i pro celonákladní lety, které se staly nedílnou součástí místního provozu. V současné době využívá letiště Pardubice cestovní kanceláře Alexandria, CK Alex, Čedok, Fischer, CK Krasim tour, CK Neckermann, Firo tour, CK VKV tour a RS tour [10].

Nákladní doprava se vztahuje převážně na firmy, které působí v Pardubicích (např. pro FOXCONN CZ – výroba počítačů, nebo ERA a. s. – výroba radiolokátorů) [12].

2. 1. 1 Doprava na letiště [9]

Letiště Pardubice se nachází cca 4 km jihozápadně od středu města Pardubice, uprostřed regionu Východní Čechy. Je snadno dosažitelné ze všech míst regionu i z přilehlých regionů.

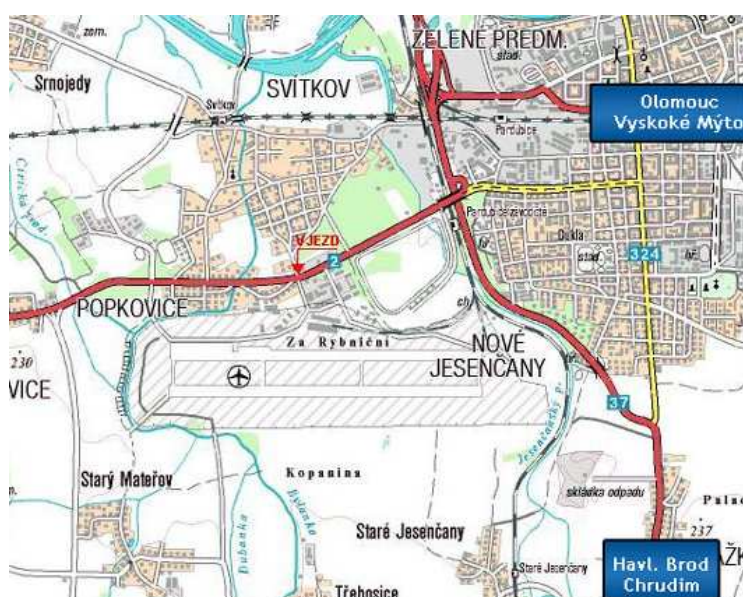
Na letiště se lze dostat ze všech směrů bez průjezdu centrem. Individuální automobilovou dopravou se lze dopravit k letišti po dálnici D11 směrem od Prahy ke sjezdu směr Pardubice. Dále po pozemní komunikaci I. třídy č. 36 a po projetí obce Semtín se řídit značkou AIRPORT.

Směrem z městečka Lázně Bohdaneč se lze dopravit na letiště Pardubice po pozemní komunikaci I. třídy č. 36 podle značení AIRPORT. Od Liberce se lze dopravit na letiště po

silnici E 442 do Hradce Králové a odtud pokračovat po pozemní komunikaci I. třídy č. 37 na objezd Pardubice a dále pokračovat dle značení AIRPORT. Od Havlíčkova Brodu se lze dostat na letiště Pardubice po pozemní komunikaci I. třídy č. 37 po projetí Dražkovic.

Na letiště se lze dostat i autobusy městské hromadné dopravy (linka č. 8, 14, 24 a 88). Na letiště zajíždí i meziměstská autobusová linka č. 650300 (Pardubice – Přelouč – Chvaletice), případně se lze dopravit na letiště i taxi službou. V obrázku 1 je znázorněna poloha letiště Pardubice, které se nachází na okraji města Pardubice - červenou šipkou a nápisem VJEZD je znázorněn vjezd na letiště Pardubice.

Obrázek 1 Poloha letiště Pardubice

[13]

2. 1. 2 Služby na letišti Pardubice

V uzavřeném areálu letiště je omezený počet parkovacích míst. Krátkodobé i dlouhodobé parkování je pro cestující zdarma. Parkoviště ale není hlídáno a cestující parkují vozidla na vlastní nebezpečí [9]. Rezervace parkovacích míst se neprovádí [10]. Služby poskytované na letišti Pardubice pro civilní lety [10]:

- 1) Odbavení cestujících
 - služby pro odbavení cestujících při odletu a příletu,
 - služby odbavení zavazadel cestujících při příletu a odletu.
- 2) Odbavení nákladu (na letišti jsou běžně odbavována nákladní letadla)
 - nakládání a vykládání letadel,
 - odbavení nákladu a letadla v minimálních časech,

- služby jsou poskytovány bez časového omezení dle požadavku odesílatele/příjemce nebo dopravce,

- odbavení nebezpečného zboží na vyžádání, minimálně 5 pracovních dní předem.

3) Služby posádkám letadel

- celní a pasové odbavení při odletu/příletu,

- poskytování meteorologických informací,

- poskytování předletových informací,

- přijímání a odesílání provozních informací a jejich koordinace,

- příprava a poskytování dokumentů vyplývajících z odbavení cestujících a nákladu,

- přeprava po letišti k letadlu a zpět,

- přeprava z letiště do hotelu a zpět,

- zajištění hotelových rezervací.

4) Technická obsluha letadel

- tlakové i spádové zásobování leteckým palivem (SHELL, ESSO),

- zásobování el. energií z pozemního zdroje,

- vzduchový startovací zdroj,

- catering (prostřednictvím firmy Gastro-Hroch s. r. o.),

- úklid letadel,

- obsluha toalet letadel,

- zásobování pitnou vodou,

- odmrazování letadel,

- nakládání a vykládání zavazadel a nákladu,

- přeprava cestujících a zavazadel z místa odbavení k letadlu a zpět.

5) Ostatní služby

- zprostředkování pronájmu automobilů,

- zprostředkování letecké osobní i nákladní dopravy,

- provádění hotelových rezervací.

2. 1. 3 Letecká statistika letiště Pardubice [9]

Letecká statistika ukazuje počet pohybů letadel a počet cestujících z roku 2009:

- počet pohybů letadel: 994,

- počet cestujících: 49 032,

- pravidelné linky: zatím neoperuje.

V následující tabulce 3 je uvedeno porovnání leteckých statistik mezi jednotlivými letišti v ČR v roce 2009.

Tabulka 3 Porovnání leteckých statistik mezi jednotlivými letišti v ČR v roce 2009

Ukazatel	Letiště		
	Pardubice	Brno Tuřany	Karlovy Vary
počet pohybů letadel	994	30 513	7 632
počet cestujících	49 032	440 850	68 369
pravidelné linky	Moskva, Petrohrad	Praha, Londýn, Moskva	Praha, Petrohrad, Moskva
letecké společnosti	-	ČSA, Travel Service	ČSA, Travel Service
pravidelná charterová linka	-	-	Antalya

[1, autor]

Z tabulky 3 vyplývá, že letiště Pardubice počtem pohybů letadel i počtem cestujících nedosahuje takových výkonů, jako letiště Brno Tuřany a Karlovy Vary.

2. 1. 4 Poplatky na letišti Pardubice [10]

Poplatky na letištích jsou trojího typu – letecké poplatky, poplatky za použití letiště a poplatky za použití letiště cestujícími.

Poplatky na letišti Pardubice jsou uvedeny v následující tabulce 4. Letiště Pardubice si účtuje přibližovací poplatky, přistávací poplatky a letištní poplatky. Parkovací poplatky jsou na letišti Pardubice zdarma.

Tabulka 4 Poplatky na letišti Pardubice

Poplatek	Let		Jednotky
	vnitrostátní	mezinárodní	
přibližovací poplatek*	105	105	CZK/1 t MTOW
paušální sazby přibližovací poplatek**	150	150	CZK
přistávací poplatek	240	240	CZK/1 t MTOW
parkovací poplatek	-	-	CZK/1 t MTOW/1 hod
	-	-	
letištní poplatek***	280	280	CZK
bezpečnostní poplatek***	60		CZK
extra poplatek****	2400		CZK/1 hod

[2, autor]

Vysvětlivky:

* pro letadla s MTOW nad 2 t

** pro letadla s MTOW do 2 000 kg

*** za každého odlétávajícího cestujícího

**** je to poplatek mimo provozní dobu (poplatek je účtován, pokud není smlouvou stanoveno jinak)

MTOW ... maximální vzletové hmotnost letadla

Z tabulky 4 vyplývá, že na letišti Pardubice jsou nejdražší poplatky mimo provozní dobu letiště (pokud není smlouvou stanoveno jinak) – v tabulce 5 je poplatek mimo provozní dobu znázorněn v řádku extra poplatek (2 400 CZK). Nejlevnější poplatky jsou naopak parkovací poplatky, které poskytuje letiště zdarma.

Letecké poplatky [14, s. 84-87]

Do leteckých poplatků patří:

1. přiblížovací poplatky,
2. letištní poplatky,
3. poplatky za použití letiště cestujícími.

Add 1 Přiblížovací poplatky

Přiblížovací poplatky jsou vybírány za služby řízení a zabezpečení letového provozu, poskytované v koncové řízené oblasti letiště a při pohybu na ploše letiště. Tyto poplatky jsou aplikovány tam, kde je služba Řízení letového provozu (ŘLP) organizačně oddělena od správce letiště. Některé státy mají tuto službu zahrnutou v poplatku za použití letiště. V ČR je služba řízení a zabezpečení letového provozu zpoplatněna podle maximální vzletové hmotnosti letadla. Přiblížovací poplatky platí aerolinky společnosti, která poskytuje navigační služby (v ČR je to Řízení letového provozu). Od leteckých poplatků jsou osvobozeny:

- lety začínající a končící lety na stejném letišti bez mezipřistání,
- lety letadel do maximální hmotnosti 2 tun,
- lety prováděné za účelem dopravy vysokých vládních autorit na jejich pracovních cestách,
- lety za účelem pátrání a záchrany.
- vojenské lety,
- výcvikové lety (nesmí sloužit pro dopravu cestujících),
- lety uskutečňované za účelem kontroly nebo testování zařízení, používaných nebo určených k použití jako pozemní navigační zařízení.

Add 2 Letištní poplatky

Do poplatků za použití letiště patří parkovací poplatky a přistávací poplatky. Poplatky za použití letiště platí aerolinky letišti.

Přistávací a parkovací poplatky jsou stanoveny pro letiště na území dané země. Poplatky je povinen uhradit provozovatel letadla. V případě, že provozovatel není identifikován, je za provozovatele považován majitel letadla. Za přistání nebo vzlet mimo stanovenou provozní dobu letiště jsou provozovatelé letiště a organizace poskytující přibližovací služby řízení letů oprávněni vyúčtovat provozovateli letadla všechny náklady spojené s odbavením a zajištěním těchto letů. Od poplatků jsou osvobozeni:

- první hodina stání na odbavovací ploše pro letadla se sedadlovou kapacitou do 200 cestujících,
- první 2 hodiny stání na odbavovací ploše pro letadla se sedadlovou kapacitou větší nebo rovno 200 cestujících,
- stání letadel:
- při odložení letu z povětrnostních příčin nebo z důvodu zákazu vzletu a po nouzovém přistání,
- prováděné výhradně za účelem dopravy autorit na jejich pracovních cestách,
- pro lety za účelem pátrání a záchrany.

Přistávací poplatky jsou takové poplatky, které se platí po přistání letadla na letiště. Přistávací poplatky se počítají v závislosti na hmotnosti letadla – sazby za každou i započatou tunu. Letiště mají přistávací poplatky stanovené v mezinárodní i vnitrostátní dopravě různě.

Parkovací poplatky jsou takové poplatky, které se platí za parkování letadla v hangáru nebo na odstavné ploše aj. Také se parkovací poplatky liší v době parkování. Některá letiště mají stanovené sazebníky parkování zvlášť pro denní parkování a zvlášť pro noční parkování. Parkovací poplatky se počítají v závislosti na hmotnosti letadla a době parkování. Parkovací poplatky mají jednotlivá letiště (mezinárodní i vnitrostátní) stanoveny různě.

Add 3 Poplatky za použití letiště cestujícími (letištní poplatky za každého odlétávajícího cestujícího)

Poplatky za použití letiště cestujícími se účtují za každého odlétávajícího cestujícího v pravidelné i nepravidelné mezinárodní i vnitrostátní letecké dopravě a platí je dopravce. Poplatky za použití letiště cestujícími platí aerolinky za cestující letišti. Od roku 2008 jsou tyto poplatky součástí ceny za let. Od poplatků jsou osvobozeni:

- děti do 2 let věku,
- osoby přepravované při letech prováděných za účelem dopravy hlav států a vlád, členů královské rodiny a ministrů na jejich pracovních cestách,

- osoby přepravované při letech za účelem pátrání a záchrany,
- transferoví cestující za předpokladu, že doba mezi jejich příletem a odletem nepřekročí 24 hodin,
- lety provádějící letecké záchranné služby a lety bezprostředně související se záchranou lidského života atd.

Porovnání poplatků na jednotlivých letištích v ČR [15]

Letiště Pardubice je letiště se statutem veřejného mezinárodního letiště a proto jsou v příloze 1 porovnány poplatky na jednotlivých letištích mezinárodního charakteru v ČR.

Porovnáním přistávacích poplatků v provozní době (viz příloha 1) bylo zjištěno, že nejvyšší přistávací poplatky má letiště Hradec Králové (rozsvícení runway 1 200 CZK), jinak nejvyšší poplatek, který přímo souvisí s přistáním letadla, má letiště Mnichovo Hradiště (pro letadla nad 6 tun MTOW za každou započatou tunu 420 CZK). Nejnižší přistávací poplatky v provozní době má letiště Benešov (30 CZK za přistání motorových kluzáků). Přistávací poplatky mimo provozní dobu má nejvyšší letiště Pardubice (2 400/hod, pokud není stanoveno smlouvou jinak).

Porovnáním parkovacích poplatků (viz příloha 1) bylo zjištěno, že nejvyšší parkovací poplatky jsou na letišti Mnichovo Hradiště (500 CZK za střežení letadla na hodinu, 10 000 za střežení letadla na 1 den) a nejnižší parkovací poplatky se hradí na letišti v Roudnici (2 CZK/hodinu), když se do toho nezapočítá osvobození od parkovacích poplatků (viz výše Letecké poplatky).

Porovnáním poplatků za použití letiště cestujícími (viz příloha 1) bylo zjištěno, že nejvyšší poplatky za použití letiště cestujícími jsou na letišti Praha Ruzyně (525 CZK) a nejnižší poplatky za použití letiště cestujícími jsou na letištích Roudnice, Liberec a Benešov (0 CZK).

Letiště Pardubice patří z hlediska přistávacích poplatků v provozní publikované době k letištím s vyššími přistávacími poplatky, z hlediska přistávacích poplatků mimo publikovanou provozní dobu patří mezi letiště s nejvyššími poplatky. Z hlediska parkovacích poplatků patří letiště Pardubice k letištím s nižšími poplatky. Letiště Pardubice patří z hlediska poplatků za použití letiště cestujícími k letištím s vyššími poplatky za použití letiště cestujícími.

2. 1. 4 Modernizace letiště Pardubice

V současné době je realizována na letišti Pardubice modernizace letiště. Základní informace projektu modernizace letiště Pardubice jsou [10]:

- **název projektu:** Technické zázemí civilní části letiště Pardubice a rozšíření pohybových ploch,
- **Investor:** EAST BOHEMIAN AIRPORT a. s.,
- **Zhotovitel:** Chládek a Tintěra, Pardubice a. s.,
- **Projektant:** AGA – Letiště, s. r.o.,
- **Autorský dozor:** AGA – Letiště, s. r. o.,
- **Technický dozor investora:** V&N, veřejná obchodní společnost,
- **Řízení projektu:** DABONA s. r. o.,
- **Zahájení akce:** 2. května 2011,
- **Ukončení akce:** 31. července 2012 [10].

Popis projektu [10]

Hlavním cílem projektu je modernizace zázemí letiště Pardubice, které umožní rozšíření a zkvalitnění technických a servisních služeb poskytovaných letištěm. Projekt počítá se stavbou technického zázemí civilní části letiště Pardubice, včetně rozšíření pohybových ploch. Stavba jako celek je určena pro zázemí technické obsluhy letadel a údržby letiště a umožňuje i napojení na veřejnou komunikační síť, pohyb a parkování veřejných i neveřejných mobilních prostředků. Mezi dílčí cíle projektu patří:

- vybudování nového areálu leteckých pohonných hmot,
- areál pozemních služeb (pro obslužný personál technické obsluhy letadel a údržby letiště),
- letištní pohybová plocha – rekonstrukce stávající pohybové plochy (úprava šířky aj.), úprava souvisí se zvyšováním bezpečnosti leteckého provozu.

Součástí projektu jsou také stavební objekty obsahující vodovod, plynovod, kanalizaci, kabelové rozvody, osvětlení, komunikace a zpevněné plochy aj. Jedná se o stavební objekty nutné k provozu letiště [10].

Původně bylo záměrem letiště Pardubice vystavět i letištní terminál spolu s modernizací letiště. Letištní terminál ale neprošel vyhodnocením vlivů na životní prostředí (procesem EIA, který je potřeba k územnímu rozhodnutí stavby) [11].

Proces EIA [16]

Předmětem posuzování EIA jsou stavby, činnosti a technologie, jejichž realizace většinou doprovází významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Jedná se například o kafilérie aj. Cílem procesu posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA) je dosažení vysokého stupně ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. Samotné posouzení

probíhá ještě před realizací záměru a je založeno na systematickém zkoumání všech vlivů na životní prostředí, respektive veřejné zdraví. Smyslem celého procesu je detailní prozkoumání všech možných potenciálních vlivů, jejich vyhodnocení a navržení nejoptimálnějšího řešení zmírňujícího nepříznivé vlivy realizace. Mezi vlivy, které EIA prozkoumává, patří například vliv na faunu, flóru, půdu, ovzduší, vodu, krajinu, kulturní památky aj. V rámci EIA se rozlišují 2 typy záměrů:

- záměry vždy podléhající posouzení – záměry, které představují vážný zásah do životního prostředí a podléhající vždy procesu posouzení vlivu,
- záměry vyžadující zjišťovací řízení – nejdříve se posuzuje záměr v rámci zjišťovacího řízení, jestli vůbec bude nutné vypracovat kompletní dokumentaci nebo ne; v rámci zjišťovacího řízení se zjišťuje v jakém rozsahu může záměr vážně ovlivnit životní prostředí a veřejné zdraví a v další fázi se soustředí na tyto oblasti.

Proces EIA je v ČR právně upraven zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) [16].

2. 2 Analýza odvětví letecké dopravy

V ČR je hustá síť civilních letišť. Ve většině případů se jedná o regionální letiště menšího významu, která mají často i rekreační nebo sportovní charakter.

Mezi významná letiště z pohledu dopravy lze jednoznačně řadit mezinárodní letiště v Praze Ruzyni, v Brně, Ostravě, Karlových Varech a Pardubicích, která jsou ve vlastnictví krajů. Jediným letišťem, které je dosud v majetku státu je Letiště Praha. Tato letiště jsou technicky vybavena pro výkon obchodní letecké dopravy a disponují také potřebným navigačním zařízením a dráhovým systémem, včetně služeb, které mohou cestujícím nebo leteckým společnostem nabídnout.

Letištní infrastruktura byla v minulých letech rekonstruována mimo jiné s ohledem na splnění bezpečnostních požadavků, která vyplývala ze vstupu ČR do Schengenského prostoru. Schengenský prostor je území některých evropských států (zemí Schengenské dohody), na kterém mohou obyvatelé překračovat hranice smluvních států na kterémkoli místě, aniž by musely projít hraniční kontrolou. ČR do Schengenského prostoru vstoupila 31. 12. 2007 [17].

Hlavní trendy letecké dopravy [17]

Mezi hlavní trendy letecké dopravy patří například pokles poptávky po nákladní přepravě od listopadu 2008 jako důsledek hospodářské krize (snížení exportu).

SWOT analýza mezinárodních letišť v ČR [17]

Silné stránky

- ve srovnání s ostatními odvětvími dopravy vysoký podíl soukromého kapitálu a atraktivita pro investory,
- letiště jako centrum ekonomického růstu (vytváří vysoký počet pracovních míst a poptávku po kvalifikované pracovní síle.

Slabé stránky

- slabší pozice ve vnitrostátní přepravě související mimo jiné s kratšími vnitrostátními vzdálenostmi a posilováním rychlých a kvalitních způsobů přepravy,
- přetíženost a nedostačující kapacita vzletových a přistávacích drah především letiště Praha,
- zátěž životního prostředí emisemi,
- vysoká hluková náročnost pro obce v bezprostřední blízkosti letišť,
- v rámci vnitrostátní dopravy konkurence ostatních odvětví.

Příležitosti

- zvýšení objemu přepravy prostřednictvím nízkonákladových linek,
- využití kapacity letišť mimo Prahu,
- výstavba přistávací dráhy na letišti Praze.

Hrozby

- konkurence zahraničních letišť,
- zvýšená zátěž ovzduší (emise).

2. 3 East Bohemian Airport a. s. (EBA a. s.)

Společnost East Bohemian Airport a. s. vykonává správu civilní části letiště Pardubice na základě oprávnění k provozování letiště uděleného Úřadem pro civilní letectví. Společnost EBA a. s. je civilním provozovatelem letiště Pardubice. Majitel civilního provozovatele letiště je Město Pardubice (66 %) a Pardubický kraj (34 %). Nadřízenými orgány státní správy ve věcech civilního letectví je Ministerstvo dopravy ČR (odbor civilního letectví) a Úřad pro civilní letectví [2, 3].

Společnost East Bohemian Airport a. s. je soukromý subjekt, který provozuje civilní letiště Pardubice. EBA a. s. využívá vojenské letiště na základě smluv o společném užívání některých částí letiště a také vojenská část letiště poskytuje EBA a. s. některé služby potřebné k provozu letiště (např. navigační služby nebo dodávky některých energií). Za tyto služby a za

společné užívání letiště platí EBA a. s. armádě poplatky dle podmínek uvedených ve smlouvách [11].

Mottem společnosti EBA a. s. je: „*Naším cílem je vybudovat z letiště významnou křižovatku, na které naši cestující vždy najdou ten správný směr za prací i odpočinkem, a která jim umožní přistát tam, kde na ně čekají jejich obchodní partneři a blízcí – v Pardubicích [18].*“

2. 2. 1 Historie společnosti [18]

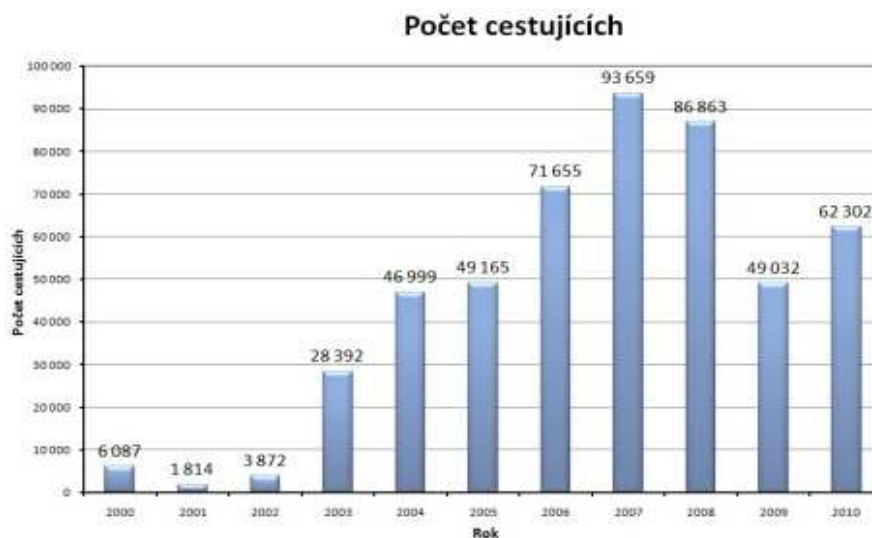
Akciová společnost East Bohemian Airport a. s. byla založena 29. 1. 1993 za účelem zahájení civilního provozu na letišti Pardubice, které do této doby sloužilo výhradně vojenským účelům. Po jednáních s Ministerstvem obrany bylo v roce 1995 uděleno společnosti povolení k využívání letiště k civilním účelům. V tomto roce byl udělen Ministerstvem dopravy a spojů (dnes Ministerstvo dopravy) souhlas společnosti k poskytování služeb při odbavovacím procesu na letišti Pardubice. V roce 1995 byl zahájen na letišti Pardubice mezinárodní letový provoz na základě získání statutu veřejného mezinárodního letiště s provozem VFR tj. provoz za viditelnosti země (při tomto typu provozu nemusí být na letišti přístroje pro navigaci přiblížení letadel). V roce 1996 byl rozšířen statut mezinárodního letiště o provoz z podmínek IFR, tj. za ztížené viditelnosti a v noci. V roce 1997 došlo k otevření zrekonstruované odletové haly pro charterové lety. V roce 2002 byl mimořádnou valnou hromadou společnosti schválen převod všech akcií na Statutární město Pardubice, které se tímto stalo 100% vlastníkem společnosti. V roce 2007 došlo k navýšení základního kapitálu a ke změně majetkových podílů ve společnosti. Po upsání nových akcií vlastní Statutární město Pardubice 66 % akcií a pardubický kraj 34 % akcií. V tomto roce byl také zahájen provoz na 2 pravidelných linkách – do Moskvy a Petrohradu. V roce 2008 bylo dokončeno kompletní oplocení letiště.

2. 2. 2 Výkony na letišti Pardubice [10]

Na letišti Pardubice jsou následující výkony: cestující, náklad a pohyby letadel. Obrázek 2 ukazuje výkony na letišti Pardubice – počet cestujících, kteří využívali leteckou dopravu v letech 2000 – 2010.

Obrázek 2 vypovídá o tom, že největší počet cestujících (93 659 osob) cestoval z letiště Pardubice v roce 2007 a naopak nejmenší počet cestujících cestoval z letiště Pardubice v roce 2001 (1 814 osob). Počet přepravených cestujících po roce 2008 klesal, ale od roku 2009 má stoupající tendenci, která je dána vyšší poptávkou po letecké dopravě osob.

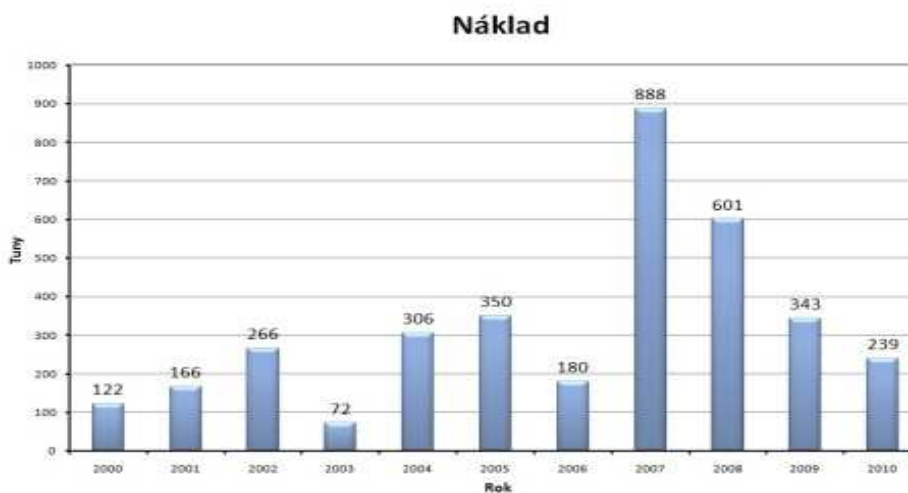
Obrázek 2 Výkony na letišti Pardubice - počet cestujících

[19]

Obrázek 3 znázorňuje výkony na letišti Pardubice – náklad, který se přepravoval v letech 2000 – 2010.

Obrázek 3 Výkony na letišti Pardubice - náklad

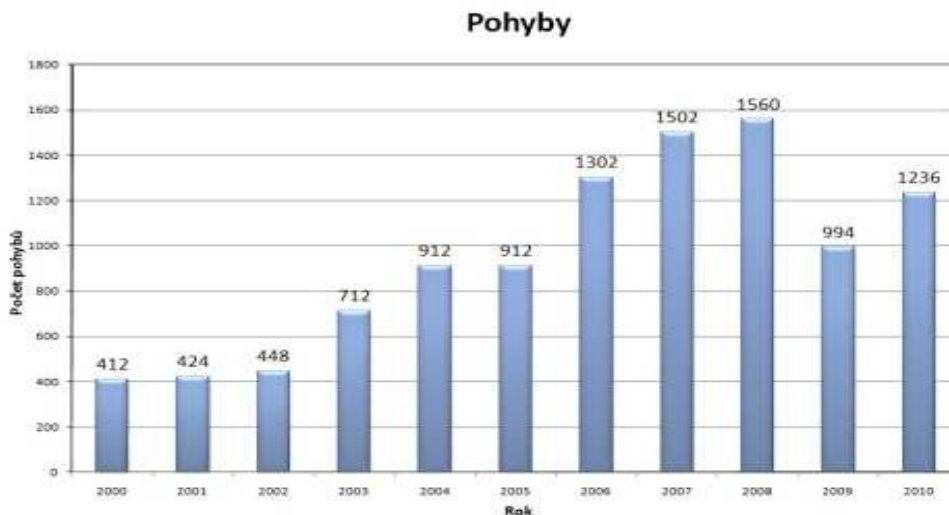

[19]

Z obrázku 3 je patrné, že se nejvíce nákladu přepravovalo v roce 2007 (888 tun). Nejméně naopak v roce 2003 (72 tun). Od roku 2007 má počet přepraveného nákladu z letiště Pardubice do současnosti klesající tendenci.

Obrázek 4 ukazuje výkony letiště Pardubice – pohyby letadel (vzlety, přistání), které byly na letišti Pardubice v letech 2000 – 2010.

Obrázek 4 Výkony na letišti Pardubice - pohyby letadel

[19]

Z obrázku 4 je patrné, že se nejvíce letadla pohybovala na letišti Pardubice v roce 2008 (1 560 pohybů letadel). Nejmenší počet pohybů letadel byl naopak v roce 2000 (412 pohybů letadel). Od roku 2008 počet pohybů letadel klesal. Od roku 2009 až 2010 má ale stoupající tendenci.

Závěrem je nutné dodat, že se tato kapitola práce zabývá letištěm Pardubice – lokalitou umístění letiště, službami na letišti, statistikami pohybu letadel a počtu přepravených cestujících v roce 2009. Také tato kapitola uvádí poplatky na letišti a porovnává je s ostatními letišti v ČR (viz příloha 1). Část kapitoly je zaměřena i na současnou modernizaci zázemí letiště Pardubice. Je škoda, že je tato kapitola omezena z hlediska informací a vztahuje se pouze na společnost East Bohemian Airport a. s., která spravuje civilní část letiště Pardubice. Díky tomu není v této práci možné zhodnotit celé letiště Pardubice, které má charakter smíšeného letiště – civilní i vojenská část. Kdyby Armáda ČR poskytla potřebné informace, bylo by možné zhodnotit celé letiště Pardubice.

3 Návrh financování

Tato kapitola se zabývá výpočtem poměrových ukazatelů i souhrnných indexů pro společnost East Bohemian Airport a. s., jako provozovatele civilní části letiště Pardubice.

V současné době používá EBA a. s. různé formy financování – pro běžný provoz používá financování z vlastních zdrojů. Také má kontokorentní úvěr, který společnost dosud čerpala jen minimálně. Pro investiční rozvoj společnosti používá EBA a. s. kombinaci financování (částečně vlastní zdroje – zdroje z vlastní činnosti a od akcionáře), a například dotační zdroje z EU (např. fond Severovýchod). Téměř výhradně využívá EBA a. s. vlastních zdrojů financování a v případě rozsáhlejší investiční akce vlastníci společnosti navyšují základní kapitál [11].

3. 1 Analýza extenzivních ukazatelů u společnosti EBA a. s.

Tato kapitola se zabývá horizontální a vertikální analýzou společnosti East Bohemian Airport a. s. Výchozí údaje pro vypočítání horizontální a vertikální analýzy jsou uvedeny v příloze 2 Rozvaha společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010) a v příloze 3 Výkaz zisků a ztrát společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010).

3. 1. 1 Horizontální analýza

V této práci jsou u společnosti East Bohemian Airport a. s., z hlediska horizontální analýzy, sledovány položky hospodářského výsledku po zdanění, tržby, závazky vůči dodavatelům a mzdové náklady. Tyto položky vychází z rozvahy společnosti a výkazu zisku a ztráty, ve které jsou všechny peněžní jednotky uvedeny v **tisících CZK**.

Výsledky horizontální analýzy pro společnost EBA a. s. jsou uvedeny v tabulce 5.

Tabulka 5 Horizontální analýza vybraných ukazatelů EBA a. s.

Položka	Období [tis. CZK]		Rozdíl [tis. CZK]	Index	Navýšení
	běžné (2010)	minulé (2009)			
Hosp. výsledek po zdanění	-5 328,000	-23 841,000	18 513,000	0,223	-77,652
Tržby	53 467,000	43 766,000	9 701,000	1,222	22,166
Závazky vůči dodavatelům	3 957,000	7 578,000	-3 621,000	0,522	-47,783
Mzdové náklady	8 386,000	8 924,000	-538,000	0,940	-6,029

[autor podle zdroje 18]

V tabulce 5 je změna hospodářského výsledku po zdanění v roce 2009 oproti 2010 v hodnotě 18 513 tisíc CZK (indexem 0,223). Změna tržeb v roce 2009 oproti 2010 je 9 701 tisíc CZK. Změna závazků vůči dodavatelům v roce 2009 oproti 2010 je – 3 621 tisíc CZK (indexem 0,522). Změna mzdových nákladů v roce 2009 oproti 2010 činí – 538 tis. CZK.

3. 1. 2 Vertikální analýza

V této práci jsou u společnosti East Bohemian Airport a. s., z hlediska vertikální analýzy sledovány položky podílu dlouhodobého majetku na aktivech, oběžného majetku na aktivech, vlastního kapitálu na pasivech a cizího kapitálu na pasivech. Výsledky vertikální analýzy pro společnost EBA a. s. jsou uvedeny v tabulce 6.

Tabulka 6 Vertikální analýza EBA a. s.

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
DM/A	0,568	0,428	0,524	0,720	0,851
OM/A	0,425	0,570	0,475	0,258	0,132
VK/P	0,566	0,622	0,903	0,836	0,855
CK/P	0,434	0,378	0,097	0,164	0,145

[autor podle zdroje 18]

Vysvětlivky: DM ... dlouhodobý majetek,

A celková aktiva,

OM ... oběžný majetek,

CK ... cizí kapitál,

P pasiva,

VK ... vlastní kapitál.

Vertikální analýza společnosti EBA a. s. (viz tabulka 6) je zpracována pro roky 2006 – 2010. V rámci této vertikální analýzy pro rok 2010 vyplývá, že společnost tvoří dlouhodobý

majetek z 85,1 % z celkových aktiv a 13,2 % oběžného majetku z celkových aktiv. Z hlediska pasiv tvoří společnost z 85,5 % vlastní kapitál a z 14,5 % cizí kapitál.

3. 2 Analýza fondů finančních prostředků u společnosti EBA a. s.

Definice čistého pracovního kapitálu je popsána v kapitole 1. 4. 1. Čistý pracovní kapitál představuje finanční polštář, který firmě umožní pokračovat ve svých aktivitách i v případě, že by ji potkala nějaká nepříznivá událost, která by vyžadovala vysoký výdaj peněžních prostředků.

Přebytek krátkodobých aktiv nad krátkodobými dluhy opravňuje k úsudku, že má firma dobré finanční zázemí a je likvidní. Poměr krátkodobých aktiv a krátkodobých dluhů u společnosti EBA a. s. je pro rok 2010 ve vztahu krátkodobá aktiva > krátkodobé dluhy (**19 806** tis. CZK > **10 068** tis. CZK) a tudíž platí, že má EBA a. s. dobré finanční zázemí a je likvidní. Čistý pracovní kapitál pro společnost EBA a. s. činí **12 256** tis. CZK (podle vzorce vlastní zdroje + cizí dlouhodobý kapitál – stálá aktiva). Hodnota čistého pracovního kapitálu je kladná a proto je vázaný oběžný majetek krytý dlouhodobými zdroji, které není nutné splatit v krátkodobém časovém horizontu. Výchozí údaje jsou uvedeny v příloze 2 Rozvaha společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010).

3. 3 Poměrové ukazatele u společnosti EBA a. s.

Tato kapitola se zabývá výpočtem ukazatelů rentability (výnosnosti, ziskovosti), ukazatelů zadluženosti (finanční nezávislosti, struktury zdrojů) a ukazatelů likvidity pro společnost East Bohemian Airport a. s. Výchozí údaje jsou uvedeny v příloze 2 Rozvaha společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010) a v příloze 3 Výkaz zisků a ztrát společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010).

3. 3. 1 Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti)

Tabulka 7 znázorňuje jednotlivé ukazatele rentability spolu se vzorci, podle kterých se jednotlivé ukazatele tvoří. Tyto jednotlivé ukazatele mají uvedeny i jednotky, ve kterých se udávají.

Popisy jednotlivých ukazatelů jsou blíže rozepsány pod tabulkou 7.

Tabulka 7 Přehled vzorců ukazatelů rentability

Ukazatel	Výpočet	Jednotky
ROI	$(\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}) / \text{celkový kapitál} * 100$	%
ROA	$\text{EBIT} / \text{aktiva} * 100$	%
ROE	$\text{čistý zisk po zdanění} / \text{vlastní kapitál} * 100$	%
ROS	$\text{zisk} / \text{tržby} * 100$	%

[6]

Ukazatel rentability vloženého kapitálu (ROI)

Tento ukazatel vyjadřuje, s jakou účinností působí celkový kapitál, vložený do firmy, nezávisle na zdroji financování [6, s. 62]. Ukazatel rentability investic (ROI) je oblíbeným ukazatelem, který se spíše než v podnikovém měřítku používá pro hodnocení jednotlivých investičních projektů. Pro firmu jako celek ho lze spočítat z pohledu investora, který investoval do nákupu dané firmy a nyní chce zjistit, jaká je rentabilita jeho investice [20]. ROI lze vypočítat dle vzorce uvedeného v tabulce 7.

Ukazatel rentability celkových vložených aktiv (ROA)

Ukazatel ROA poměří zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financována (vlastních, cizích). Dosazením do čitatele EBIT (provozní zisk) měříme výkonnost podniku bez vlivu zadlužení [8, s. 98]. ROA vyjadřuje míru zhodnocení aktiv společnosti financovaných vlastními nebo cizími zdroji [21] a lze ji spočítat vzorcem uvedeným v tabulce 7.

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ukazatel výnosnosti vlastního kapitálu, ROE)

Míra ziskovosti z vlastního kapitálu je ukazatelem, kterým vlastníci (akcionáři, společníci a další investoři) zjišťují, jestli jejich kapitál přináší dostatečný výnos. Vlastní kapitál je dražší než cizí kapitál – to je důležité při rozhodování o struktuře zdrojů. Dosahované hodnoty rentabilit je nutné posuzovat v delším časovém kontextu, protože krátkodobě může dojít k výkyvům, které nemusí znamenat nutně problémy (například vysoké investice do nových kapacit aj.) [8, s. 99]. Ukazatel ROE říká, že z 1 CZK vložené do podnikání získá podnikatel x % zisku [21] a lze ho spočítat vzorcem uvedeným v tabulce 7. Problémem ROE může být skutečnost, která říká, že spočítáním podílu čistého zisku k vlastnímu kapitálu podniku z údajů ke stejnému dni, se lze dopustit chyby a podhodnotit skutečnou ziskovost podniku, protože byl zisk vytvářen postupně v průběhu celého roku a nebyl k dispozici v celé své výši jako zdroj financování aktiva podniku [8, s. 98].

Ukazatel rentability tržeb (ROS)

Ukazatel rentability tržeb charakterizuje zisk vztažený k tržbám. Tržby ve jmenovateli představují tržní ohodnocení výkonů firmy za určité časové období (rok, měsíc, týden, den) [6, s. 64]. Zisk v čitateli má pro účely této práce podobu zisku po zdanění. Ukazatel rentability tržeb vyjadřuje ziskovou marži, která je důležitým ukazatelem pro hodnocení úspěšnosti podnikání [8, s. 96]. Z 1 utržené CZK získá podnikatel x % zisku [21]. ROS se vypočítá podle vzorce uvedeného v tabulce 7.

Vypočtené ukazatele rentability pro společnost East Bohemian Airport a. s. jsou znázorněny v tabulkách 8 a 9. Z těchto tabulek vyplývá, že roky 2001 a 2002 nebyly z hlediska rentability příznivé, protože byly v záporných hodnotách. Od roku 2003 do roku 2008 byly hodnoty rentability společnosti kladné. Roky 2009 a 2010 zasáhla společnost ekonomická krize a hodnoty rentability byly opět v záporných číslech.

Tabulka 8 Ukazatelé rentability EBA a. s. (2001 - 2005)

Ukazatel rentability	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
ROI [%]	-6,4630	-11,1660	7,7190	9,1750	2,5820
ROA [%]	-7,2640	-11,2660	7,3300	9,1360	2,5430
ROE [%]	-54,5420	-14,2700	12,0090	15,6780	4,9560
ROS [%]	-22,8150	-40,1990	9,0780	7,7000	2,9360

[autor podle zdroje 18]

Tabulka 9 Ukazatelé rentability EBA a. s. (2006 - 2010)

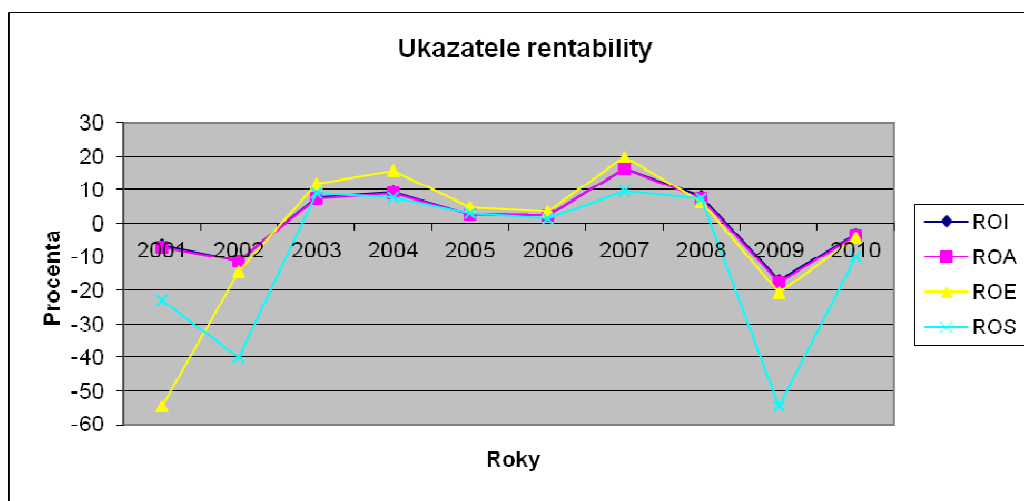
Ukazatel rentability	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
ROI [%]	2,4160	16,2210	8,1000	-16,9940	-3,4420
ROA [%]	2,3560	16,1800	7,5120	-17,4290	-3,5530
ROE [%]	3,5240	19,7360	6,4250	-20,8420	-4,1580
ROS [%]	1,2810	9,6360	7,5470	-54,4740	-9,9650

[autor podle zdroje 18]

Všechny ukazatele rentability (viz tabulky 8 a 9) mají ve svém průběhu 2001 – 2010 kolísavou tendenci, a proto se bude následující interpretace vztahovat k poslednímu roku z tabulek 8 a 9 (k roku 2010). Výnosnost kapitálu vloženého do podniku (ROI) měla v roce 2010 hodnotu – 3,442 %. Míra zhodnocení aktiv společnosti (ROA) byla v roce 2010 vlivem ekonomické krize -3,553 %. Z 1 vložené CZK (ROE) získal podnikatel za rok 2010 hodnotu zisku ve výši – 4,158 %. Z 1 utržené CZK (ROS) získá podnikatel v roce 2010 zisk ve výši – 9,965 %.

Situaci znázorněnou v tabulkách 8 a 9 zachycuje obrázek 5. Jak vypovídají ukazatele rentability, lze předpokládat, že se příští rok dostanou hodnoty do kladných čísel.

Obrázek 5 Ukazatele rentability

[autor]

3. 3. 2 Ukazatele zadluženosti (finanční nezávislosti, struktury zdrojů)

Tabulka 10 zobrazuje jednotlivé ukazatele zadluženosti spolu se vzorci, podle kterých se jednotlivé ukazatele tvoří. U každého ukazatele v tabulce 10 jsou uvedeny jednotky, ve kterých se daný ukazatel počítá.

Tabulka 10 Přehled vzorců ukazatelů zadluženosti

Ukazatel	Výpočet	Jednotky
Celková zadluženost	$\text{cizí kapitál} / \text{celková aktiva} * 100$	%
Dlouhodobá zadluženost	$(\text{dlouhodobý cizí kapitál} / \text{celková aktiva}) * 100$	%
Podkapitalizování	$(\text{dlouh. závazky} + \text{vlastní kapitál}) / \text{dlouhodobá aktiva} * 100$	-
Dlouhodobé krytí stálých aktiv	$(\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}) / \text{stálá aktiva}$	-
Krytí dlouh. majetku vlastním kapitálem	$\text{vlastní kapitál} / \text{dlouhodobý majetek}$	-

[3, 18, 26]

Z tabulky 10 je patrné, že se ukazatele celkové zadluženosti a dlouhodobé zadluženosti uvádí v procentech. Ukazatele dlouhodobého krytí stálých aktiv,

podkapitalizování a krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem jsou bezrozměrné. Jednotlivé ukazatele zadlužení jsou na následujících řádcích podrobně rozepsány.

Celková zadluženost (koeficient napjatosti, ukazatel věřitelského rizika)

Celková zadluženost se vypočte jako podíl cizího kapitálu (celkového dluhu) k celkovým aktivům. Čím je větší podíl vlastního kapitálu, tím je větší bezpečnostní polštář mezi ztrátami věřitelů v případě likvidace. Proto věřitelé preferují nízký ukazatel zadluženosti. Doporučená hodnota celkové zadluženosti je 30 – 60 % [8, s. 84]. Výpočet celkové zadluženosti znázorňuje vzorec v tabulce 10.

Dlouhodobá zadluženost

Tento ukazatel vyjadřuje, jaká část aktiv firmy je financována dlouhodobými dluhy. Dlouhodobá zadluženost pomáhá nalézt optimální poměr dlouhodobých a krátkodobých cizích zdrojů. Do dlouhodobých cizích zdrojů se zahrnují dlouhodobé obchodní závazky, úvěry a rezervy [6, s. 71]. Za vysokou zadluženost se považuje hodnota nad 50 % [22]. Dlouhodobá zadluženost se vypočítá vzorcem uvedeným v tabulce 10.

Podkapitalizování

Ukazatel podkapitalizování upozorňuje na porušení zlatého bilančního pravidla (dlouhodobý majetek = dlouhodobé zdroje). Tento ukazatel by se měl pohybovat na hodnotě vyšší než 1. Pokud je tato hodnota menší než 1, znamená to, že část dlouhodobých aktiv je financována z krátkodobých závazků [22]. Vzorec pro výpočet podkapitalizování je uveden v tabulce 10.

Dlouhodobé krytí stálých aktiv

Ukazatel vyjadřuje krytí stálých aktiv dlouhodobým kapitálem. Při hodnotě vyšší než 1 dochází k překapitalizaci, která znamená vyšší stabilitu firmy, ale snižuje se celková efektivnost podnikání [6, s. 72]. Překapitalizace také znamená, že firma financuje oběžný majetek dlouhodobým kapitálem, firma má více kapitálu, než potřebuje, tzn. neehospodárně ho využívá [23]. Dlouhodobé krytí stálých aktiv se vypočítá vzorcem uvedeným v tabulce 10.

Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

Tento ukazatel vyjadřuje vztah mezi majetkovou a finanční strukturou. Výsledek poměru vlastního kapitálu na dlouhodobém majetku vyšší než 1 znamená, že podnik používá vlastní (dlouhodobý) kapitál i ke krytí oběžných (krátkodobých) aktiv, což svědčí o tom, že podnik dává přednost finanční stabilitě před výnosem [8, s. 86]. Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem se vypočítá vzorcem znázorněným v tabulce 10.

Vypočtené ukazatele zadluženosti pro společnost East Bohemian Airport a. s. jsou znázorněny v tabulkách 11 a 12.

Tabulka 11 Ukazatelé zadluženosti EBA a. s. (2001 - 2005)

Ukazatel zadluženosti	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
Celková zadluženost [%]	85,9723	21,0550	38,9588	41,7227	48,6634
Podkapitalizování	0,1612	1,0742	1,2334	1,0777	0,8268
Dlouhodobé krytí stálých aktiv	0,1612	1,0742	1,2334	1,0777	0,8268
Krytí dlouhod. majetku vlastním kapitálem	0,1606	1,0736	1,2334	1,0777	0,8268
Dlouhodobá zadluženost [%]	65,2601	9,2970	0,5581	-	-

[autor podle zdroje 18]

Tabulka 12 Ukazatelé zadluženosti EBA a. s. (2006 - 2010)

Ukazatel zadluženosti	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Celková zadluženost [%]	43,3945	37,7606	9,7188	16,3613	14,5254
Podkapitalizování	0,9962	1,4540	1,7214	1,2310	1,0960
Dlouhodobé krytí stálých aktiv	0,9962	1,4540	1,7214	1,2310	1,0960
Krytí dlouhod. majetku vlastním kapitálem	0,9962	1,4540	1,7214	1,1619	1,0043
Dlouhodobá zadluženost [%]	3,2719	3,6297	-	4,9725	7,8106

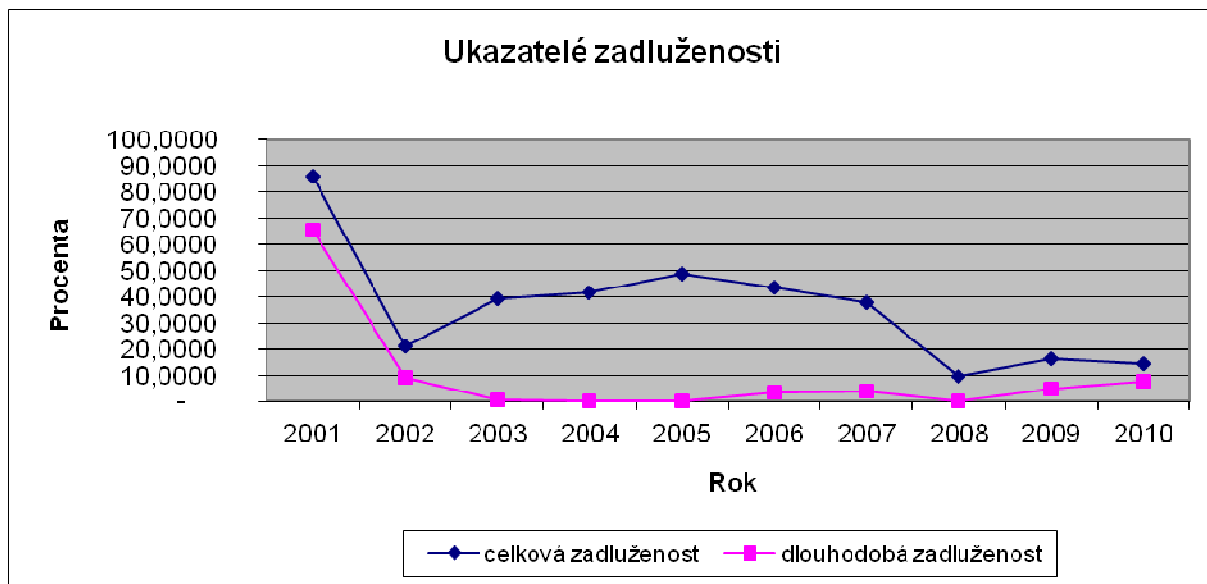
[autor podle zdroje 18]

Ukazatel celkové zadluženosti EBA a. s. (viz tabulky 11 a 12) se v průběhu let 2001 – 2010 měnil. V roce 2010 má hodnotu 14,5 %, což znamená, že je společnost minimálně zadlužená. Podle ukazatele podkapitalizování vychází, že společnost od roku 2007 do 2010 není podkapitalizována (má hodnotu vyšší, než 1, což je ideální), ale v letech 2001, 2005 a 2006 společnost byla podkapitalizována. Ukazatel dlouhodobého krytí stálých aktiv říká, že v letech 2002 – 2004 a 2007 – 2009 byla společnost překapitalizována a byla stabilní, ale snižovala se jí celková efektivnost podnikání. V roce 2010 činila hodnota dlouhodobého krytí stálých aktiv 1,0960, což je zhruba hodnota 1 a podnik tedy v roce 2010 nebyl ani překapitalizován a ani podkapitalizována.

Společnost EBA a. s. má ukazatel krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem v letech 2001, 2005 a 2006 menší než hodnotu 1 a znamená to, že firma dává přednost výnosu před finanční stabilitou. V letech 2002 – 2004 a 2007 – 2010 je hodnota vyšší než 1 a znamená to, že společnost dává přednost finanční stabilitě před výnosem. Z hlediska dlouhodobé zadluženosti měla společnost EBA a. s. tuto zadluženost vyšší pouze v roce 2001. V ostatních letech je dlouhodobá zadluženost společnosti minimální.

Vybrané ukazatele zadluženosti (celková zadluženost, dlouhodobá zadluženost) jsou znázorněny v obrázku 6. Z tohoto obrázku vyplývá, že mají ukazatele celkové zadluženosti i dlouhodobé zadluženosti klesající tendenci.

Obrázek 6 Ukazatelé zadluženosti

[autor]

Obrázek 6 znázorňuje vývoj celkové i dlouhodobé zadluženosti. Celková zadluženost klesala v letech 2001 – 2002 a 2005 - 2008, následně mírně rostla od roku 2003 – 2005 a v roce 2009. V roce 2010 opět mírně klesala. Dlouhodobá zadluženost společnosti klesala od roku 2001 a v letech 2003 – 2010 se držela na minimální hladině.

3. 3. 3 Ukazatele likvidity

Mezi ukazatele likvidity patří běžná likvidita, pohotová likvidita a okamžitá likvidita. Tabulka 13 znázorňuje přehled jednotlivých ukazatelů likvidity spolu se vzorci a jednotkami, podle kterých se jednotlivé ukazatele tvoří.

Tabulka 13 Přehled vzorců ukazatelů likvidity

Ukazatel	Výpočet	Jednotka
Běžná likvidita	oběžná aktiva/krátkodobé závazky	-
Pohotová likvidita	(oběžná aktiva – zásoby)/krátkodobé závazky	-
Okamžitá likvidita	krátkodobý finanční majetek /krátkodobé cizí zdroje	-

[8, 26]

Tabulka 13 znázorňuje tvorbu ukazatelů běžné likvidity, pohotové likvidity, okamžité likvidity podle vzorců pro ně uvedených. Bližší popis jednotlivých ukazatelů likvidity je uveden na následujících řádcích.

Běžná likvidita (celková likvidita, mobilita [6, s. 74], likvidita III. Stupně [8, s. 90])

Běžná likvidita ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Firma s nevhodnou strukturou oběžného majetku (nadměrné zásoby, nepatrný stav peněžních prostředků aj.) se snadno ocitne v obtížné finanční situaci. Ukazatel běžné likvidity je měřítkem budoucí solventnosti firmy a postačující je hodnota vyšší než 1,5 [6, s. 74]. Doporučená hodnota běžné likvidity je 1,5 – 2,5 [8, s. 90]. Výpočet běžné likvidity je znázorněn vzorcem uvedeným v tabulce 13.

Pohotová likvidita (likvidita II. stupně)

Tento ukazatel má nabývat hodnot 1 – 1,5 [8, s. 91], ale pro zachování likvidity firmy by neměla hodnota klesnout pod 1 [6, s. 75]. Při hodnotě menší než 1 musí podnik spoléhat na případný prodej zásob [8, s. 91]. Nadměrná výše oběžných aktiv vede k neproduktivnímu využívání vložených prostředků do podniku [3, s. 50]. Tato likvidita se vypočítá vzorcem uvedeným v tabulce 13.

Okamžitá likvidita (hotovostní likvidita, likvidita I. stupně)

Okamžitá likvidita má nabývat hodnot v rozmezí 0,2 – 0,5 pro ČR podle Knápkové, Pavelkové [8, s. 91].

Podle Růčkové platí pro okamžitou likviditu doporučená hodnota v rozmezí 0,9 – 1,1 a tento interval je převzat z americké literatury. Pro ČR je toto pásmo rozšířeno o dolní mez 0,6 a podle metodiky Ministerstva průmyslu a obchodu je hodnota ještě nižší – 0,2, která je zároveň označována za hodnotu kritickou [3, s. 49].

Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využití finančních prostředků [8, s. 91]. Okamžitá likvidita představuje nejužší vymezení likvidity – vstupují do ní jen ty nejlikvidnější položky z rozvahy [3, s. 49]. Okamžitá likvidita se vypočítá vzorcem uvedeným v tabulce 13.

Vypočtené ukazatele likvidity pro společnost EBA a. s. jsou znázorněny v tabulkách 14 a 15.

Tabulka 14 Ukazatele likvidity EBA a. s. (2001 - 2005)

Ukazatel likvidity	Rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
běžná likvidita	0,8080	2,2370	1,3130	1,0980	0,7380
pohotová likvidita	0,7640	2,1370	1,2500	1,0670	0,7080
okamžitá likvidita	0,3350	1,9340	1,0930	0,8120	0,5050

[autor podle zdroje 18]

Tabulka 15 Ukazatele likvidity EBA a. s. (2006 - 2010)

Ukazatel likvidity	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
běžná likvidita	1,0590	1,6080	4,8840	2,2640	1,9670
pohotová likvidita	1,0410	1,5170	4,7460	2,1600	1,8050
okamžitá likvidita	0,7170	0,7940	4,1880	1,7760	1,0990

[autor podle zdroje 18]

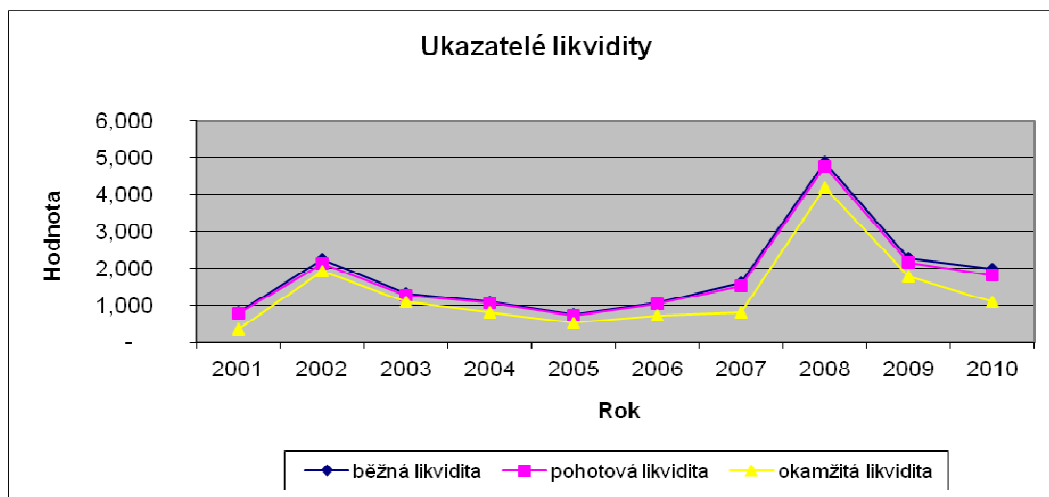
Tabulky 14 a 15 ukazují běžnou, pohotovou a okamžitou likviditu. Běžná likvidita je v letech 2002, 2007 – 2010 v daném rozmezí a tedy v pořádku. Běžná likvidita společnosti EBA a. s. byla nízká v letech 2001, 2003 – 2006.

Pohotová likvidita je v roce 2010 vysoká, což značí, že má společnost neproduktivní využívání vložených prostředků. Pohotová likvidita byla nízká v letech 2001 a 2005. Pohotová likvidita byla v rozmezí 1 – 1,5 v letech 2003 – 2004, 2006 – 2007 a 2010. Naopak pohotová likvidita byla vysoká v roce 2002, 2008 a 2009.

Okamžitá likvidita je v roce 2010 podle Růčkové [3] v pořádku, ale naopak podle Knápkové a Pavelkové [8] je vysoká. Okamžitá likvidita byla vysoká v letech 2002, 2008 a 2009.

Ukazatelé likvidity jsou znázorněny v obrázku 7, který říká, že jsou pro rok 2010 pouze hodnoty běžné likvidity v pořádku, hodnoty okamžité likvidity a hodnoty pohotové likvidity jsou vysoké.

Obrázek 7 Ukazatelé likvidity

[autor]

3. 4 Souhrnné metody hodnocení výkonnosti podniku EBA a. s.

Tato kapitola se zabývá souhrnnými metodami hodnocení výkonnosti podniku, mezi které patří bonitní i bankrotní modely.

3. 4. 1 Bonitní modely

Mezi bonitní modely patří například Kralickův Quicktest.

Kralickův Quicktest [3, s. 81]

Kralickův Quicktest se skládá ze soustavy 4 rovnic – na základě těchto rovnic hodnotíme situaci v podniku. Rovnice R1 a R2 hodnotí finanční stabilitu firmy. Rovnice R3 a R4 hodnotí výnosovou situaci firmy.

Výpočet těchto čtyř rovnic R1, R2, R3 a R4 je znázorněn na následujících řádcích.

$$R1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}} [-] \quad (5)$$

$$R2 = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u bank})}{\text{provozní Cash Flow}} [-] \quad (6)$$

$$R3 = \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva celkem}} [-] \quad (7)$$

$$R4 = \frac{\text{provozní Cash Flow}}{\text{výkony}} [-] \quad (8)$$

[3]

Podle výsledků, které lze z jednotlivých rovnic (R1, R2, R3, R4) vypočítat, se přiřadí body podle tabulky 17. Provozní Cash Flow (v rovnicích R2 a R4) se vypočítá jako hospodářský výsledek za účetní období + odpisy hmotného a nehmotného majetku – změna stavu zásob – změna stavu pohledávek + změna stavu krátkodobých závazků – časové rozlišení nákladů a příjmů + časové rozlišení výdajů a výnosů. Celková hodnota provozního Cash Flow je 1 004 tis. CZK. Pro společnost EBA a. s. jsou výsledné hodnoty jednotlivých rovnic znázorněné v tabulce 16.

Tabulka 16 Hodnoty rovnic R1, R2, R3 a R4

R1	R2	R3	R4
0,855	10,668	- 0,036	0,034

[autor, podle zdroje 18]

V tabulce 17 se k jednotlivým hodnotám rovnic (R1, R2, R3, R4) přiřadí body podle intervalu stanoveném k dané rovnici. Tabulka 17 znázorňuje systém bodových výsledků jednotlivých ukazatelů (R1 – R4). K jednotlivým hodnotám rovnic R1 – R4 se přiřadí pro společnost East Bohemian Airport a. s. následující body: R1– **4 b**, R2 – **2 b**, R3 – **0 b** a R4 – **1 b** (počítáno pro nejnovější informace z roku 2010).

Tabulka 17 Bodování výsledků Kralickova Quicktestu

Rovnice	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0 - 0,1	0,1 - 0,2	0,2 - 0,3	> 0,3
R2	< 3	3 - 5	5 - 12	12 - 30	> 30
R3	< 0	0 - 0,08	0,08 - 0,12	0,12 - 0,15	> 0,15
R4	< 0	0 - 0,05	0,05 - 0,08	0,08 - 0,1	> 0,1

[3]

Hodnocení Kralickova Quicktestu podle tabulky 17 probíhá ve 3 krocích. Nejprve je třeba provést hodnocení finanční stability, které se vypočítá $(R1 + R2)/2$. Následuje hodnocení výnosové situace, které se vypočítá $(R3 + R4)/2$. Na závěr se provádí hodnocení

celkové situace, které se vypočítá jako (hodnocení finanční stability + hodnocení výnosové situace)/2.

Výsledky Kralickova Quicktestu u jednotlivých firem ukazují, že firma s hodnotou nad 3 b je bonitní, firma v rozmezí 1 – 3 b je v šedé zóně a firmy s hodnotou nižší než 1 b jsou ve finančních potížích. Šedá zóna je taková zóna, ve které nelze o daném podniku přesně říci, jestli je bankrotní nebo bonitní. Ohodnocení společnosti East Bohemian Airport a. s.:

1. hodnocení finanční stability $(R1 + R2)/2 = 3 \text{ b}$,
2. hodnocení výnosové situace $(R3 + R4)/2 = 0,5 \text{ b}$,
3. hodnocení celkové situace $(1. + 2.)/2 = \mathbf{1,75 \text{ b}}$.

Jelikož je hodnocení celkové situace v rozmezí 1 – 3, znamená to že je společnost v „šedé zóně“, kdy nelze přesně říci, jestli je firma bankrotní nebo bonitní.

3. 4. 2 Bankrotní modely

Mezi bankrotní modely patří Altmanův model, index IN95 a Taflerův bankrotní model.

Altmanova formule bankrotu (Z-skóre, Altmanův model, Altmanův index finančního zdraví podniku)

Altmanův model je stanoven jako součet hodnot pěti běžných poměrových ukazatelů, kterým je přiřazena různá váha, z nichž největší váhu má rentabilita celkového kapitálu. Záměrem Altmanova modelu je zjistit, jak by bylo možné jednoduše odlišit bankrotující firmy od těch, u kterých je pravděpodobnost bankrotu minimální. Altman použil k předpovědi podnikatelského rizika diskriminační metodu (přímá statistická metoda), která spočívá v třídění pozorovaných objektů do dvou nebo více definovaných skupin podle určitých charakteristik. Na základě této metody určil váhu jednotlivých poměrových ukazatelů, které jsou zahrnuty jako proměnné do Altmanova modelu [3, s. 73].

Altmanův model je vhodným dodatkem finanční poměrové analýzy. Lze také konstatovat, že je možné Altmanův model použít s úspěchem pouze u firem střední velikosti, protože velké podniky v našich podmínkách zbankrotují zřídka a malé podniky neposkytují dostatek informací k provedení takovéto analýzy [3, s. 74].

Altmanův model se počítá podle toho, o jaký podnik se jedná – jestli má obchodovatelné nebo neobchodovatelné akcie [6, s. 129]. Podle Kaloudy odpovídá vzorec pro Altmanův model s neobchodovatelnými akciemi použití u společnosti s ručeným omezením a vzorec pro Altmanův model s obchodovatelnými akciemi odpovídá použití u akciové společnosti [4, s. 152].

Vzorce pro Altmanův model podle druhu podniku jsou znázorněny v tabulce 18 podle autora Sedláčka.

Tabulka 18 Vzorce pro Altmanův model

Typ podniku	Vzorec
S obchodovatelnými akciemi	$Z = 1,2 *A + 1,4 *B + 3,3 *C + 0,6 *D + 1,0 *E$
S neobchodovatelnými akciemi	$Z = 0,717 *A + 0,847 *B + 3,107 *C + 0,420 *D + 0,998 *E$

[6, 7]

Vysvětlivky: **Pro podnik s obchodovatelnými akciemi [6,7]**

A ... pracovní kapitál/celková aktiva,

B ... zisk po zdanění/celková aktiva,

C ... zisk před zdaněním a úroky/celková aktiva,

D ... tržní hodnota vlastního kapitálu/celkové dluhy (není-li známa tržní hodnota vlastního kapitálu, použije se hodnota vlastního kapitálu/celkové dluhy),

E ... celkové tržby/celková aktiva.

Pro podnik s neobchodovatelnými akciemi [6, s. 129]

D ... základní kapitál/celkové dluhy,

výpočty ostatních položek jsou totožné (viz o pár řádků výše).

Rozdíl mezi vzorcem Altmanova modelu pro podnik s obchodovatelnými akciemi a podnikem s neobchodovatelnými akciemi spočívá v tom, že se oba modely liší hodnotami vah jednotlivých poměrových ukazatelů v Altmanově modelu [3, s. 73].

Altmanův model pro podniky s obchodovatelnými akciemi odpovídá výpočtu Altmanova modelu podle autora Kaloudy a používá se pro akciové společnosti [4]. Jelikož má společnost East Bohemian Airport a. s. neobchodovatelné akcie, odpovídá výpočtu Altmanova modelu podle autora Sedláčka pro podniky s neobchodovatelnými akciemi [6].

Pro společnost East Bohemian Airport a. s. jsou jednotlivé položky (A – E) znázorněny v tabulce 19.

Tabulka 19 Hodnoty položek Altmanova modelu společnosti EBA a. s.

Autor	Pro podnik a akciemi	Položky					Výsledek
		A	B	C	D	E	
Sedláček	neobchodovatelnými	- 0,773	- 0,036	- 0,036	7,186	0,357	2,679
Kalouda	obchodovatelnými	- 0,773	- 0,036	- 0,036	5,884	0,357	2,793

[autor podle zdroje 18]

Z tabulky 19 vyplývá, že jsou výsledky výpočtu Altmanova modelu podle Sedláčka i Kaloudy přibližné. Vypočtený výsledek je možno interpretovat podle toho, do jakého spektra jej lze zařadit [3, s. 73] – viz tabulka 20. Interpretace výsledků Altmanova modelu v tabulce 20 je pro oba autory (Sedláček, Kalouda) totožná.

Tabulka 20 Altmanův model pro podniky

Hodnota	Podnik s obchodovatelnými akciemi
2,99	uspokojivá finanční situace
1,81 - 2,98	tzv. šedá zóna
do 1,80	vážné finanční problémy
Hodnota	Podnik s neobchodovatelnými akciemi
2,9	pásmo prosperity
1,2 - 2,8	tzv. šedá zóna
do 1,2	pásmo bankrotu

[3]

Po vynásobení jednotlivých položek Altmanova modelu vahami vychází pro podnik s neobchodovatelnými akciemi podle Sedláčka [6] pro společnost East Bohemian Airport a. s. hodnota **2,679** (viz vzorec v tabulce 18). Podle výsledku Altmanova modelu je společnost EBA a. s. v „šedé zóně,“ kdy nelze přesně určit, jestli je společnost bankrotní, nebo naopak bonitní.

Naopak podle Kaloudy [4] (odpovídá Altmanovu vzorci podle Sedláčka pro podnik s obchodovatelnými akciemi) vychází, že se společnost s hodnotou **2,793** (viz tabulka 19) téměř blíží uspokojivé finanční situaci.

Model IN – index důvěryhodnosti

Snahou tohoto modelu je vyhodnotit finanční zdraví českých firem v českém prostředí. Mezi modely IN patří index IN95 [3, s. 74].

Index IN95 [6, s. 130]

Obdobně jako Altmanovo Z-skóre obsahuje index důvěryhodnosti IN poměrové ukazatele z oblasti aktivity, výnosnosti, zadluženosti a likvidity. Zjednodušený výpočet IN95 se určí podle následujícího vzorce.

$$IN = -0,017 \frac{A}{CK} + 4,573 \frac{EBIT}{A} + 0,481 \frac{V}{A} + 0,015 \frac{OA}{CK_{kr}} \quad [-] \quad (9)$$

[6]

Vysvětlivky: Acelková aktiva firmy,

CK cizí kapitál,

EBIT ... zisk před úroky a daněmi,

Vcelkové výnosy firmy,

OA oběžná aktiva,

CK_{kr} ... krátkodobé závazky a krátkodobé bankovní úvěry firmy.

Hodnocení indexu IN95 je následující: **IN95 > 2** znamená finančně zdravý podnik, který je schopen platit závazky. Hodnota $1 \leq \text{IN95} < 2$ znamená rizikový podnik s určitými finančními potížemi a hodnota **IN < 1** ukazuje na podnik, který není schopen dostát svým závazkům [24]. Hodnota IN95 pro společnost EBA a. s. je **-0,247** a to znamená, že jde o podnik, který není schopen dostát svým závazkům.

Taflerův bankrotní model [6, s. 132]

Tento model byl publikován v roce 1977 a využívá 4 poměrové ukazatele R1 – R4. Taflerova rovnice má tvar znázorněný v následujícím vzorci.

$$Z = 0,53 * R_1 + 0,13 * R_2 + 0,18 * R_3 + 0,16 * R_4 \quad [-] \quad (10)$$

[6]

Vysvětlivky: R1 ... zisk před zdaněním/krátkodobé závazky,

R2 ... oběžná aktiva/cizí kapitál,

R3 ... krátkodobé závazky/celková aktiva,

R4 ... tržby celkem/celková aktiva.

Pokud je výsledkem Taflerova bankrotního modelu hodnota vyšší než 0,3, jde o firmu s malou pravděpodobností bankrotu. V případě, že firma dosahuje hodnoty menší než 0,2, lze očekávat bankrot s vyšší pravděpodobností. Společnost EBA a. s. má v roce 2010 podle Taflerova bankrotního modelu hodnotu **-0,093** a proto lze s vyšší pravděpodobností očekávat bankrot firmy.

Tato kapitola analyzuje situaci, ve které se společnost nachází pomocí různých ukazatelů – ukazuje kladné nebo záporné hodnoty ukazatelů, které jsou a které nejsou ve stanoveném rozmezí a také stanovují, jestli se jedná o bankrotní nebo o bonitní společnost.

V této kapitole jsou uvedeny metody pro posouzení společnosti – souhrnné metody hodnocení výkonnosti podniku (Taflerův bankrotní model, Index IN95, Altmanův index finančního zdraví a Kralickův Quicktest), poměrové ukazatele (likvidita, rentabilita, zadluženost) a analýza extenzivních ukazatelů (vertikální a horizontální analýza). U hodnocení společnosti podle bonitního modelu Kralickova Quicktestu vychází, že je společnost EBA a. s. v „šedé zóně,“ kdy nelze přesně určit, je-li společnost bankrotní nebo bonitní. Naopak hodnocením podle bankrotních modelů vychází, že společnost EBA a. s. není schopna dostát svým závazkům (index IN95) a lze u ní s vyšší pravděpodobností očekávat bankrot (Taflerův bankrotní model).

Existují publikace, které uvádí různé intervaly pro optimální hodnotu okamžité likvidity – liší se horní hranicí, do které je považována okamžitá likvidita v ideálním intervalu (intervaly jsou podle Knápkové a Pavelkové 0,2 – 0,5 a podle Růčkové 0,2 – 1,1). Ale tyto různé intervaly jsou pro čtenáře odborné literatury a pro finanční analytiky klamavé, protože nelze přesně říci, která horní hranice platí pro ideální interval okamžité likvidity a od jaké hladiny je okamžitá likvidita vysoká.

Také se liší interpretace Altmanova modelu pro hodnocení podniku. Podle Sedláčka se vzorec Altmanova modelu liší podle toho, jestli mají obchodovatelné nebo neobchodovatelné akcie. Podle Kaloudy je vzorec Altmanova modelu totožný pro použití u různých firem – u akciové společnosti a u společnosti s ručeným omezením. Vzorec podle Sedláčka s obchodovatelnými akciemi odpovídá vzorci podle Kaloudy u akciové společnosti. Také vzorec podle Sedláčka s neobchodovatelnými akciemi odpovídá vzorci podle Kaloudy u společnosti s ručeným omezením.

Toto různé pojetí Altmanova modelu je zavádějící – tato práce je řešena pro společnost East Bohemian Airport a. s., která je akciovou společností s neobchodovatelnými akciemi.

Podle Kaloudy i Sedláčka je výběr použití vzorce pro Altmanův model zavádějící, protože by bylo třeba podle Kaloudy použít vzorec s jinými vahami, než podle Sedláčka, což nemusí vést ke stejným výsledkům – podle Sedláčka je společnost v „šedé zóně,“ naopak podle Kaloudy je společnost téměř v uspokojivé finanční situaci.

4 Finanční zhodnocení navrhovaného řešení

Tato kapitola se zabývá řešením finanční analýzy (problematická rentabilita a likvidita) a také se zabývá návrhem alternativní formy financování.

Výchozí údaje pro výpočty jsou uvedeny v příloze 2 Rozvaha společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010) a v příloze 3 Výkaz zisků a ztrát společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010).

4.1 Řešení problematické rentability

Z hlediska řešení problematické rentability (v posledních letech v záporných číslech) by bylo potřeba zvýšit rentabilitu. Pro zvýšení rentability je třeba použít krizový management, aby se prozkoumalo vnitropodnikové účetnictví pro určení klíčových položek pro snížení nákladů, zvýšení zisků a tudíž i lepší hodnoty rentability. Jelikož pro účely této práce nebyl umožněn přístup k interním informacím, bylo nutné vycházet z výroční zprávy společnosti. Tato kapitola bude podrobně rozebírat ukazatel rentability vloženého kapitálu (ROI) [25].

Krizové řízení je orientováno na analýzu negativních trendů v prosperitě podnikatelských subjektů vedoucí k jejich odstranění a prevenci. Výstupem práce krizového poradce je návrh opatření a dlouhodobých postupů pro zvýšení rentability podniku a lepší využití finančních i lidských zdrojů, jakož i aktivní pomoc při jejich uvádění do života. Při krizovém řízení může pomoci např. úprava vnitropodnikového účetnictví k dosažení maximální přehlednosti pro kalkulaci nákladů a výnosů, zavedení strategického plánování v podniku, zlepšování systému odměňování pracovníků aj. [25].

Rentabilita vloženého kapitálu (ROE)

ROE patří mezi klíčové ukazatele, které nejlépe vypovídají o úspěšnosti celého podnikání. Výpočet ukazatele ROE je znázorněn v tabulce 7 (str. 49). Existují 3 cesty ke zvýšení rentability vlastního kapitálu:

1. lepší kontrola nákladů a hospodárnost při vynakládání prostředků, které se projeví ve zvýšení rentability tržeb,
2. efektivnější využívání vlastního kapitálu,
3. redukce vlastního kapitálu.

Při hodnocení tohoto ukazatele je možné se setkat i s určitými problémy, protože firma může vykazovat vysokou kladnou hodnotu ROE i v případě, že bude mít čistou ztrátu i zápornou hodnotu vlastního kapitálu (hodnota nakumulovaných ztrát z minulých období a

běžného roku převyší objem základního kapitálu a kapitálových fondů). Obecně platí, že je podnik tím úspěšnější, čím dosahuje stabilnějších a vyšších hodnot ROE [26].

Lepší kontrola nákladů a hospodárnost při vynakládání prostředků jsou předmětem vnitropodnikového účetnictví a interních informací, ke kterým pro potřeby této práce, nebyl přístup.

Efektivnější využití vlastního kapitálu - ke zvýšení základního kapitálu lze využít ostatní kapitálové fondy, fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření, statutární a ostatní fondy a nerozdělený zisk z minulých let. Je nutné dodat, že zvýšit základní kapitál z vlastních zdrojů lze buď na základě rozhodnutí valné hromady nebo na základě rozhodnutí představenstva, pokud valná hromada svým rozhodnutím představenstvo k tomu pověřila [27].

Při zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů není do společnosti vkládán nový majetek, dochází pouze k přerozdělení vlastních zdrojů. Ke zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů nelze použít například:

- rezervní fond v rozsahu, v němž jej společnost dle zákona vytváří povinně,
- oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků,
- účet změny základního kapitálu [27].

Jelikož je hodnota všech položek, které je možné využít ke zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů u společnosti EBA a. s. nulová, kromě položky ostatní kapitálové fondy, lze použít ostatní kapitálové fondy ke zvýšení základního kapitálu a tím i ROE.

Do ostatních kapitálových fondů patří např. dary, přebytek neodpisovaného dlouhodobého hmotného majetku aj. Čerpání tohoto fondu zákony nijak neomezují, a zpravidla slouží ke krytí (úhradě) účetní ztráty. Nenulový zůstatek tohoto účtu se oceňuje především při zvyšování základního kapitálu [28].

Redukce vlastního kapitálu je snížení základního kapitálu společnosti a to na základě rozhodnutí valné hromady. V usnesení valné hromady se uvede alespoň důvod snížení základního kapitálu, (v tomto případě je důvodem zvýšení rentability vlastního kapitálu), rozsah snížení základního kapitálu aj. Základní kapitál nelze u akciových společnostech snížit pod jeho výši stanovenou Obchodním zákoníkem č. 513/1991 Sb. – výše základního kapitálu pro společnost s veřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň 20 mil. CZK, u společnosti bez veřejné nabídky akcií musí činit alespoň 2 mil. CZK. Společnost použije vlastní akcie ke snížení základního kapitálu tak, že je zničí (v případě, že byly vydány v listinné podobě) nebo

podá příkaz osobě, která vede evidenci zaknihovaných cenných papírů, ke zrušení akcií, jestliže byly vydány v zaknihované podobě [29] (zaknihovaný cenný papír je zapsán do zákonem stanovené evidence např. ČNB, Středisko cenných papírů aj.) [24].

Nemá-li společnost ve svém majetku vlastní akcie nebo použití vlastních akcií nepostačuje ke snížení základního kapitálu, provede se snížení základního kapitálu snížením jmenovité hodnoty akcie, nebo se vezmou akcie z oběhu. Snížení jmenovité hodnoty nelze použít v případě, že společnost:

- snižuje základní kapitál za účelem úhrady ztráty,
- snižuje základní kapitál za účelem převodu do rezervního fondu na úhradu budoucí ztráty a částka převáděná do rezervního fondu nepřesáhne 10 % základního kapitálu – rezervní fond může být použit jen k úhradě ztráty nebo ke zvýšení základního kapitálu společnosti, jestliže přesáhne částku, ve které je vytvářen povinně [29].

V současné době (za rok 2010) je základní kapitál společnosti East Bohemian Airport a. s. 156,5 mil. CZK, společnost je bez veřejné nabídky akcií (akcionáři Statutární město Pardubice 66% a Pardubický kraj 34 %) a tudíž lze snížit hodnotu základního kapitálu.

Jelikož rezervní fond společnosti EBA a. s. nepřesahuje 10 % základního kapitálu, nelze ho použít ke zvýšení základního kapitálu společnosti a pro účely této práce se předpokládá, že bude společnost snižovat základní kapitál pro zvýšení rentability vlastního kapitálu.

Snižování základního kapitálu snižováním jmenovité hodnoty akcie lze s rozhodnutím valné hromady. Pokud by valná hromada rozhodla o snížení základního kapitálu snížením jmenovité hodnoty akcie, musela by valná hromada jmenovitou hodnotu akcie snížit minimálně o 4 %, aby vyšla hodnota ukazatele ROE kladná. Toto tvrzení potvrzuje výpočet na následujících řádcích.

Pro výpočet minimální procentuální hodnoty snížení jmenovité hodnoty akcie se pro účely této práce vycházelo z předkontace účetního případu *Snížení základního kapitálu*. Tato předkontace je znázorněna v tabulce 21.

Tabulka 21 Předkontace

Strana	
Má dáti	Dal
411	431

[30]

V tabulce 21 znamená účet 411 Základní kapitál (pasivní rozvahový účet) a účet 431 je účet pro Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení (pasivní rozvahový účet).

Základní kapitál společnosti EBA a. s. má pro rok 2010 hodnotu 156 500 tisíc CZK [18] a výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení má pro rok 2010 zápornou hodnotu – 5 328 tisíc CZK.

Jak vyplývá z předkontace, znamená hodnota snížení jmenovité hodnoty akcie u účtu 411 snížení hodnoty základního kapitálu, protože účet 411 je účtem rozvahovým pasivním a částka snížení jmenovité hodnoty akcie znamená úbytek základního kapitálu. Naopak u účtu 431 dochází ke zvýšení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení o částku snížení jmenovité hodnoty akcie, protože jde o přírůstek rozvahového pasivního účtu.

Hodnoty jednotlivých položek vlastního kapitálu jsou upraveny také v rozvaze společnosti [18]. Jednotlivé položky vlastního kapitálu (vlastní zdroje) jsou uvedeny v kapitole 1. 5. 1 u struktury rozvahy.

Původní hodnoty

Základní kapitál pro rok 2010 = 156 500 tis. CZK,

Vlastní kapitál pro rok 2010 = 128 152 tis. CZK,

Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení pro rok 2010 (výsledek hospodaření běžného účetního období) = - 5 328 tis. CZK,

Kapitálové fondy pro rok 2010 = 349 tis. CZK,

Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku pro rok 2010 = 9 914 tis. CZK,

Výsledek hospodaření minulých let (rok 2009) = - 24 363 tis. CZK.

Vzorce použité pro výpočet

Ukazatel ROE se vypočítá jako čistý zisk po zdanění (výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení) lomeno vlastní kapitál krát 100.

Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení = čistý zisk/ztráta + to, co firma ušetří snížením základního kapitálu společníkům v procentech.

Vlastní kapitál = základní kapitál + kapitálové fondy + rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku + výsledek hospodaření minulých let + výsledek hospodaření běžného účetního období.

Původní hodnota ukazatele ROE pro rok 2010

Původní hodnota ukazatele ROE pro rok 2010 = - 5 328 tis. CZK/ 128 152 tis. CZK

ROE má pro rok 2010 zápornou hodnotu – **4,158 %**.

Nové hodnoty

Základní kapitál pro rok 2010 (počítáno se snížením základního kapitálu společníků)

o:

- 30 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 30 % ze základního kapitálu (46 950 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 46 950 tis. CZK = **109 550 tis. CZK,**
- 20 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 20 % ze základního kapitálu (31 300 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 31 300 tis. CZK = **125 200 tis. CZK,**
- 10 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 10 % ze základního kapitálu (15 650 tis. CZK) = 156 500 – 15 650 = **140 850 tis. CZK,**
- 5 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení 5 % ze základního kapitálu (7 825 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 7 825 tis. CZK = **148 675 tis. CZK,**
- 4 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 4 % ze základního kapitálu (6 260 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 6 260 tis. CZK = **150 240 tis. CZK,**

- 3,5 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 3,5 % ze základního kapitálu (5 477,5 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 5 477,5 tis. CZK = **151 022,5 tis. CZK,**
- 3 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 3 % ze základního kapitálu (4 695 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 4 695 tis. CZK = **151 805 tis. CZK,**
- 2,5 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 2,5 % ze základního kapitálu (3 912,5 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 3 912,5 tis. CZK = **152 587,5 tis. CZK,**
- 2 % ... základní kapitál (156 500 tis. CZK) – snížení o 2 % ze základního kapitálu (3 130 tis. CZK) = 156 500 tis. CZK – 3 130 tis. CZK = **153 370 tis. CZK.**

Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení pro rok 2010 činí pro jednotlivá snížení základního kapitálu společníkům:

- o 30 % ... - 5 328 tis. CZK + 46 950 tis. CZK = 41 622 tis. CZK,
- o 20 % ... - 5 328 tis. CZK + 31 300 tis. CZK = 25 972 tis. CZK,
- o 10 % ... - 5 328 tis. CZK + 15 650 tis. CZK = 10 322 tis. CZK,
- o 5 %- 5 328 tis. CZK + 7 825 tis. CZK = 2 497 tis. CZK,
- o 4 %- 5 328 tis. CZK + 6 260 tis. CZK = 932 tis. CZK,
- o 3,5 % ... - 5 328 tis. CZK + 5 477,5 tis. CZK = 149,5 tis. CZK,
- o 3 %- 5 328 tis. CZK + 4 695 tis. CZK = - 633 tis. CZK,
- o 2,5 % ... - 5 328 tis. CZK + 3 912,5 tis. CZK = - 1 415,5 tis. CZK,
- o 2 %- 5 328 tis. CZK + 3 130 tis. CZK = - 2 198 tis. CZK.

Výpočet vlastního kapitálu pro jednotlivé možnosti snížení základního kapitálu společníkům jsou znázorněny v tabulkách 22 a 23.

Tabulka 22 znázorňuje výpočet vlastního kapitálu v případě snížení základního kapitálu společníkům o 4 – 30 %.

Tabulka 22 Výpočet vlastního kapitálu snížením základního kapitálu o 4 - 30 %

Položky vlastního kapitálu	Snížení základního kapitálu společníkům [%]				
	30	20	10	5	4
Základní kapitál [tis. CZK]	109 550,0	125 200,0	140 850,0	148 675,0	150 240,0
Kapitálové fondy [tis. CZK]	349,0	349,0	349,0	349,0	349,0
RF, NF a OFzeZ [tis. CZK]	994,0	994,0	994,0	994,0	994,0
VH minulých let [tis. CZK]	-24 363,0	-24 363,0	-24 363,0	-24 363,0	-24 363,0
VH běžného období [tis. CZK]	-5 328,0	-5 328,0	-5 328,0	-5 328,0	-5 328,0
Vlastní kapitál [tis. CZK]	81 202,0	96 852,0	112 502,0	120 327,0	121 892,0

Pozn.: RF, NF a OFzeZ ... rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
 VH ... výsledek hospodaření

[autor podle zdroje 18]

Tabulka 23 znázorňuje výpočet vlastního kapitálu v případě snížení základního kapitálu společníkům o 2 – 3,5 %.

Tabulka 23 Výpočet vlastního kapitálu snížením základního kapitálu o 3,5 - 2 %

Položky vlastního kapitálu	Snížení základního kapitálu společníkům [tis. CZK]			
	3,5 %	3 %	2,5 %	2 %
Základní kapitál	151 022,5	151 805,0	152 587,5	153 370,0
Kapitálové fondy	349,0	349,0	349,0	349,0
RF, NF a OFzeZ	994,0	994,0	994,0	994,0
VH minulých let (2009)	-24 363,0	-24 363,0	-24 363,0	-24 363,0
VH běžného období	-5 328,0	-5 328,0	-5 328,0	-5 328,0
Vlastní kapitál	122 674,5	123 457,0	124 239,5	125 022,0

Pozn.: RF, NF a OFzeZ ... rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
 VH ... výsledek hospodaření

[autor podle zdroje 18]

Z tabulek 22 a 23 vyplývá skutečnost, že čím menší je snížení základního kapitálu, tím větší je hodnota vlastního kapitálu a naopak čím větší je snížení základního kapitálu společníkům, tím menší je vlastní kapitál.

Výpočet ukazatele ROE u snížení základního kapitálu o 2 – 30 % je znázorněno v tabulkách 24 a 25.

Tabulka 24 Výpočet ROE se započítáním snížení základního kapitálu o 2 - 4 %

Položky pro výpočet ROE	Snížení základního kapitálu [%]				
	2	2,5	3	3,5	4
VH [tis. CZK]	-2 198,00	-1 415,50	-633,00	149,50	932,00
VK [tis. CZK]	125 022,00	124 239,50	123 457,00	-28 348,00	121 892,00
ROE [%]	-1,76	-1,14	-0,51	-0,53	0,76

[autor podle zdroje 18]

Vysvětlivky: VH ... výsledek hospodaření,

VK ... vlastní kapitál.

Z tabulky 24 vyplývá, že nejnižší kladná hodnota ROE vzniká u snížení základního kapitálu snížením jmenovité hodnoty akcie o 4 % (0,76 %).

Tabulka 25 Výpočet ROE se započítáním snížení základního kapitálu o 5 - 30 %

Položky pro výpočet ROE	Snížení základního kapitálu [%]			
	5	10	20	30
VH [tis. CZK]	2 497,00	10 322,00	25 972,00	41 622,00
VK [tis. CZK]	120 327,00	112 502,00	96 852,00	81 202,00
ROE [%]	2,07	9,17	26,81	51,25

[autor podle zdroje 18]

Vysvětlivky: VH ... výsledek hospodaření,

VK ... vlastní kapitál.

Z tabulky 25 vyplývá, že nejvyšší hodnotu ROE by společnost EBA a. s. dosahovala při snížení základního kapitálu snížením jmenovité hodnoty akcie o 30 % (51,25 %).

Závěrem vyplývá doporučení společnosti East Bohemian Airport a. s., která by měla snížit základní kapitál snížením jmenovité hodnoty akcie minimálně o 4 % pro dosažení kladné hodnoty ukazatele ROE.

4. 2 Řešení problematické likvidity

V kapitole 3. 3. 3 – tabulky 14 a 15 říkají, že se za rok 2010 vyskytla u společnosti EBA a. s. problematická pohotová likvidita, která je větší, než by měla být a proto nadměrná výše oběžných aktiv vede k neproduktivnímu vyžívání vložených prostředků do podniku.

U ukazatele okamžité likvidity je sporné, jestli je daný ukazatel v pořádku, nebo naopak, protože různé publikace udávají různé intervaly, ve kterých se má okamžitá likvidita pohybovat. V kapitole 3. 3. 3 jsou uvedeny 2 různé intervaly pro optimální okamžitou likviditu podle dvou různých autorů – podle Růčkové [3] byla v roce 2010 hodnota okamžité likvidity v intervalu 0,9 – 1,1, hodnota u EBA a. s. je v roce 2010 kladná a činí 1,0990 a tudíž v pořádku, ale podle Knápkové a Pavelkové [8] byla v roce 2010 hodnota okamžité likvidity vysoká – ideální je v intervalu 0,2 – 0,5, hodnota u EBA a. s. v roce 2010 činí 1,0990 a to by svědčilo o neefektivním využití finančních prostředků.

V případě společnosti EBA a. s. byly v roce 2010 dva ze tří ukazatelů likvidity vysoké. Vysoká hodnota likvidity není dobrá, protože vysoká likvidita snižuje rentabilitu podniku [31].

Vysoká likvidita může mít několik příčin – mezi tyto příčiny patří například [31]:

- zvyšování likvidity v době podnikatelských neúspěchů nebo ekonomické recese, kdy podnik drží velké objemy peněz, protože je nechce investovat, má velké zásoby, které drží na skladě, zásoby zboží, které jsou v daném okamžiku neprodejně aj.
- ✓ nepodařilo se zjistit, jestli má toto vliv na vysokou likviditu podniku East Bohemian Airport a. s.
- držba velké hotovosti na účtech (**častá příčina**)
 - ✓ otázkou je, zda je to zapříčiněno samotným podnikem nebo jde o důsledek zásahu zvenčí – v případě samotného podniku se může jednat o konzervativní finanční politiku, kdy podnik neinvestuje a drží přebytek peněz na účtech, které díky inflaci ztrácí svou hodnotu; v případě důsledku zásahu zvenčí může jít o transakce mezi mateřskou a dceřinou společností,
 - ✓ v případě EBA a. s. se jedná o nejpravděpodobnější příčinu vysoké hodnoty ukazatelů likvidity, protože podnik držel v roce 2010 peníze na účtech v hodnotě 11 mil. CZK.

Jak řídit likviditu

Otázkou je, jestli má společnost EBA a. s. řízení likvidity konzervativní, agresivní nebo něco mezi oběma přístupy. V podniku by měla převládat konzervativní složka, která vidí na prvním místě zachování podniku a nemělo by převládat spekulativní investování na kapitálových trzích. Likvidita se dostává prakticky do všech oblastí podnikového managementu a je nezbytné zabývat se jí komplexně. Jednotlivé části podniku musí být úzce provázány na management likvidity.

Do ukazatelů likvidity vstupují pouze krátkodobé závazky a tyto ukazatele vypovídají pouze o krátkodobém horizontu. Proto je vedle nich potřeba sledovat ukazatele finanční stability, které analyzují zadluženost podniku (celková zadluženost) aj. [31].

V současné době má letiště Pardubice nastavené ukládání volných finančních prostředků např. do depozitních směnek, nebo má společnost s nejmenovanou bankou domluvené určité úročení přímo na zůstatcích běžných účtů v české měně [11]. Jelikož se jedná o interní informace, nebylo možné cokoli bližšího zjistit a proto se i tato kapitola opírá o veřejně dostupné informace a všeobecné informace sdělené pracovníkem této společnosti.

Když není možné uložit volné finanční prostředky do depozitní směnky, lze využít postoupení pohledávek vhodných k forfaitingu – konkrétně postoupení účetní pohledávky.

Depozitní směnka

Je to cenný papír, s nímž je spojeno právo vlastníka tohoto cenného papíru požadovat zaplacení částky, která je na něm uvedena, k datu na něm uvedeném od banky, která jej vystavila. Jde ve skutečnosti o vlastní směnku banky, kterou se banka zavazuje vyplatit klientovi k určitému datu určitou částku [32].

Pro vystavení depozitní směnky je potřeba splnit určité podmínky – např. LBBW Bank CZ a. s. má podmínku mít otevřený účet v její bance a mít dostatečný zůstatek na účtu. Směnka je v minimální hodnotě 30 mil. CZK, nebo případně v odpovídající částce v cizí měně. Minimální splatnost je 2 týdny v závislosti na výši vkladu. Depozitní směnky jsou vydávány s individuální smluvní sazbou, která je určována podle aktuální úrokové sazby na mezibankovním trhu a vydání směnky je zdarma [33].

Účetní pohledávka

Základem je dodavatelský úvěr s pevným termínem splatnosti, přičemž vývozce/dodavatel se s forfaiterem dohodne na dokumentech nutných k odkupu. Vývozce/dodavatel bance postoupí pohledávku prostřednictvím prohlášení o postoupení pohledávky [5, s. 56].

EBA a. s. v současné době má na účtech cca 11 mil. CZK (údaje k roku 2010), což je méně, než je minimální hodnota pro depozitní směnku a proto v této části kapitoly navrhuji forfaiting účetní pohledávky. Forfaiting bude blíže propočten v kapitole 4. 3.

4. 3 Alternativní formy financování

Z hlediska alternativních forem financování nelze použít faktoring v letecké dopravě, kdy se platí až podle skutečně zkonsumovaných služeb zájezdu nebo letu [34]. V této kapitole bude řešen forfaiting. Definice alternativních forem financování lze nalézt v kapitole 1. 3. 1.

4. 3. 1 Forfaiting

Jelikož se jedná o odkup pohledávek bez zpětného postihu na postupitele, obchod je realizovaný na riziko dlužníka z odkoupené pohledávky. Z tohoto důvodu nelze určit ani orientační cenu, za jakou by mohla forfaitingová organizace (např. Komerční banka) pohledávku od Letiště Pardubice odkoupit. Vždy záleží na hodnocení konkrétního dlužníka, za kterým je pohledávka odkupována, na délce odkupované pohledávky aj. [35]. **Postupitel** je ten, kdo postupuje pohledávku **postupníkovi** (nový věřitel) [36].

Forfaitingový proces začíná uzavřením smlouvy mezi forfaiterem a dodavatelem – obě strany vymezí konkrétní pohledávku, náklady spojené s odkupem, požadovanou dokumentaci a termín realizace. Poté prodávající dodá zboží/službu odběrateli a postoupí pohledávku forfaitingové organizaci. Následuje úhrada dohodnuté finanční částky (hodnota pohledávky snižena o náklady forfaitingu) od forfaitera na účet dodavatele. Ke dni splatnosti pak forfaitingová společnost inkasuje nominální hodnotu pohledávky přímo od odběratele (respektive od jeho banky) [5, s. 55-56].

Financování prostřednictvím forfaitingu probíhá tak, že klient postoupí na banku pohledávky z určitého obchodního kontraktu. V kontraktu jsou stanoveny platební podmínky zahrnující dokumenty, proti kterým je realizovaná úhrada vzniklých pohledávek. Postupitel předloží bance dokumenty dokládající realizaci dodávky a současně odešle dlužníkovi oznámení o postoupení pohledávek na banku. Banka dokumenty zkontroluje a převede klientovi částku rovnající se vzniklé pohledávce sniženu o diskont. Diskont tvoří úroky vypočtené od data odkupu do data splatnosti postoupené pohledávky a dále jednorázový poplatek za zpracování. Protože se jedná o odkup pohledávek bez postihu, je výplata vázána i na potvrzení dlužníka o tom, že bere postoupení pohledávek na banku na vědomí, že dodávka byla realizovaná bez reklamací a že zaplatí bance avizovanou částku pohledávek k datu splatnosti [35]. Banka může odkupovat pohledávky bez postihu pouze na dlužníky, které má ohodnocené, na které má provedenou analýzu a jsou pro ni akceptovatelní. Lze využít i bankovní zajištění například ve formě bankovní záruky aj. Výše jednorázového poplatku je závislá na administrativní náročnosti zpracování konkrétního obchodu [35].

Mezi nepoužívanější formy pohledávek, které jsou vhodné k forfaitingu patří směnka, ale může jím být i účetní pohledávky aj. Výhody forfaitování oproti ostatním druhům financování jsou:

- délka financování od 90 dnů do 5 let - pro odkup pohledávek vzniklých z jedné dodavatelské smlouvy bývá obvyklá délka 30 – 45 dní,
- všeobecně nejsou stanoveny minimální částky,
- zpravidla se nevyžadují státní záruky,
- jednoduchá dokumentace a rychlé vyřízení aj. [5, s. 56-57].

4. 3. 2 Komerční banka jako forfaitor

Komerční banka nabízí službu forfaiting. Lze postoupit krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé pohledávky s minimální splatností 45 dní. Dolní hranice odkupované pohledávky je cca 1 mil. CZK. Cena za postoupení pohledávky se stanoví individuálně a závisí na bonitě dlužníka, výši pohledávky a veškeré poplatky se odečítají od vyplácené částky v okamžiku odkupu pohledávky. Mezi výhody forfaitingu patří například získání finančních prostředků bezprostředně po dodávce, snížení objemu pohledávek v rozvaze, zlepšení finančních ukazatelů aj. [35].

V současné době u EBA a. s. nelze využít alternativní formy financování, protože nemají u žádného subjektu pohledávky vyšší než 1 mil. CZK, ale v budoucnu by mohli o této formě financování uvažovat.

V případě, že by měla společnost pohledávku u subjektu větší, než 1 mil. CZK, byla by možnost odkupu pohledávky forfaitorem (např. Komerční bankou) od společnosti EBA a. s. Následující výpočet bude proveden bez zohlednění poplatků za zpracování forfaitingu, které nelze přímo zjistit, protože se určují dané společnosti přímo „na míru.“ Tato služba bude propočtena podle podmínek Komerční banky jako forfaitera [35].

S forfaitingem souvisí výnos z postoupení pohledávky. Částka výnosu z postoupení 300 000 CZK je částkou orientační a pohybuje se podobně jako např. u výnosu z postoupení leasingu [37]. Jelikož nebylo možné zjistit orientační hodnotu výnosu z postoupení pro forfaiting, bylo pro účely této práce využito orientační hodnoty výnosu z postoupení u leasingu.

Pro účely této práce se předpokládá forfaiting bez zahrnutí jednorázového poplatku, který je závislý na administrativní náročnosti zpracování konkrétní firmy a bez zahrnutí diskontu.

Cena za postoupení pohledávky je závislá na bonitě dlužníka a pohybuje se nejčastěji v rozmezí 1 – 3 % ročně u Komerční banky (forfaitor) [35] a pro účely této práce se předpokládá, že je marže KB u společnosti EBA a. s. 2 % ročně (2 % z 1 mil. CZK = 20 000 CZK) [35]. Postoupení pohledávky v hodnotě 1 mil. CZK je pro účely této práce předpokládáno s roční splatností.

Vstupní údaje

Hodnota postoupené pohledávky = 1 mil. CZK,

Orientační hodnota výnosu z postoupení pohledávky = 300 000 CZK,

Marže KB jako forfaitera = 2 % z postoupené pohledávky ročně),

- 2 % z 1 mil. CZK = 20 000 CZK,
- 2 % z 2 mil. CZK = 40 000 CZK,
- 2 % z 3 mil. CZK = 60 000 CZK,
- 2 % z 4 mil. CZK = 80 000 CZK,
- 2 % z 5 mil. CZK = 100 000 CZK.

Výsledek hospodaření společnosti EBA a. s. za rok 2010 = - 5 328 tis. CZK,

Vlastní kapitál pro rok 2010 = 128 152 tis. CZK.

Vzorce

Ukazatel ROE = čistý zisk po zdanění (navýšení zisku) lomeno vlastní kapitál krát 100,

Zisk z postoupení pohledávky = hodnota postoupené pohledávky + orientační hodnota výnosu z postoupení pohledávky – marže KB jako forfaitera.

Navýšení zisku = výsledek hospodaření za rok 2010 + navýšení zisku.

Zisk společnosti EBA a. s. z postoupení pohledávky

- *v hodnotě 1 mil. CZK*

Zisk z postoupení pohledávky = 1 mil. CZK + 300 000 CZK – 20 000 CZK =
1 280 000 CZK,

Navýšení zisku = - 5 328 tis. CZK + 1 280 tis. CZK = **- 4 048 tis. CZK.**

- *v hodnotě 2 mil. CZK*

Zisk z postoupení pohledávky = 2 mil. CZK + (2 * 300 000) – 40 000 CZK =
2 560 tis. CZK,

Navýšení zisku = - 5 328 tis. CZK + 2 560 tis. CZK = **- 2 768 tis. CZK.**

➤ v hodnotě 3 mil. CZK

Zisk z postoupení pohledávky = 3 mil. CZK + (3 * 300 000) – 60 000 CZK = 3 840 tis. CZK,

Navýšení zisku = - 5 328 tis. CZK + 3 840 tis. CZK = **- 1 488 tis. CZK.**

➤ v hodnotě 4 mil. CZK

Zisk z postoupení pohledávky = 4 mil. CZK + (4 * 300 000) – 80 000 CZK = 5 120 tis. CZK,

Navýšení zisku = - 5 328 tis. CZK + 5 120 tis. CZK = **- 208 tis. CZK.**

➤ v hodnotě 5 mil. CZK

Zisk z postoupení pohledávky = 5 mil. CZK + (5 * 300 000) – 100 000 CZK = 6 400 tis. CZK,

Navýšení zisku = - 5 328 tis. CZK + 6 400 tis. CZK = **1 072 tis. CZK.**

Výpočet ukazatele ROE pro postoupení pohledávek v hodnotách od 1 do 5 mil. CZK jsou znázorněny v tabulce 26.

Tabulka 26 Výpočet ukazatele ROE pro postoupení pohledávek

Položky pro výpočet ROE	Postoupení pohledávky [mil. CZK]				
	1	2	3	4	5
Navýšení zisku [tis. CZK]	-4 048,00	-2 768,00	-1 488,00	-208,00	1 072,00
Vlastní kapitál [tis. CZK]	128 152,00	128 152,00	128 152,00	128 152,00	128 152,00
ROE [%]	-3,16	-2,16	-1,16	-0,16	0,84

[autor podle zdroje 18]

Z tabulky 26 vyplývá, že může společnost East Bohemian Airport a. s. dosáhnout kladné hodnoty ROE při postoupení pohledávek v minimální hodnotě 5 mil. CZK.

Pro porovnání se současným stavem jsou v následující tabulce 27 uvedeny hodnoty vlastního kapitálu, zisku a ROE pro rok 2010 společnosti East Bohemian Airport a. s.

Tabulka 27 Současné hodnoty ROE pro rok 2010

Položky pro výpočet ROE	Současné hodnoty pro rok 2010
Zisk/ztráta [tis. CZK]	-5 328,00
Vlastní kapitál [tis. CZK]	128 152,00
ROE [%]	-4,16

[autor podle zdroje 18]

Z porovnání tabulky 26 a tabulky 27 vyplývá, že postoupením pohledávky minimální hodnotě 1 mil. CZK lze docílit snížením záporné hodnoty ROE o 1 % (z - 4,16 % na zápornou hodnotu - 3,16 %). Kladných hodnot ukazatele ROE lze docílit u postoupení pohledávky v hodnotě 5 mil. CZK, kdy dosahuje ukazatel ROE hodnoty 0,84 %.

4. 4 Porovnání navrhovaných řešení

Porovnáním výsledků řešení problematické rentability (snížením základního kapitálu snižováním jmenovité hodnoty akcie) a řešení problematické likvidity (alternativní forma financování – forfaiting) bylo zjištěno, že ukazatel ROE dosahuje v případě řešení problematické rentability nejmenší kladné hodnoty $ROE = 0,765 \%$ a v případě řešení problematické likvidity bude dosahovat společnost nejmenší kladné hodnoty $ROE = 0,84 \%$. Porovnáním obou možností, má společnost možnost rozhodnout se do budoucna, kterou z možností by preferovala. V případě, že by společnost měla u nějakého subjektu pohledávku v hodnotě nad 5 mil. CZK, bylo by vhodným řešením alternativní financování – forfaitingem.

V případě, že by společnost neměla u nějakého subjektu takto vysokou pohledávku a přesto by chtěla hodnoty ukazatele ROE v kladných hodnotách, bylo by řešením *snížení základního kapitálu snižováním jmenovité hodnoty akcie*. Toto řešení může společnost realizovat kdykoli.

Pouze v případě, že by měla společnost EBA a. s. pohledávku u nějakého subjektu nad 5 mil. CZK, byl by vhodný forfaiting jako alternativní forma financování.

Tato kapitola se zabývá řešením ukazatelů, které nevychází v ideálních hodnotách. Návrhy pro řešení problematických ukazatelů jsou řešeny tak, aby byla společnost East Bohemian Airport a. s. v budoucích letech prosperující a více konkurenceschopná.

V této kapitole je použito snížení základního kapitálu snižováním jmenovité hodnoty akcií a možnost postoupení pohledávek forfaitingové organizaci (v této práci Komerční bance). Závěrem této části kapitoly je nutno dodat, že by společnost East Bohemian Airport a. s. mohla dosahovat kladných hodnot ROE za pomoci odkupu pohledávek, ale pouze v případě pohledávek, které jsou vyšší jak 1 mil. CZK. V současné době sice nelze uplatnit forfaiting u společnosti EBA a. s., protože se v této společnosti nevyskytují pohledávky přesahující hodnotu 1 mil. CZK, ale do budoucna je tato možnost řešením v případě, že by společnost měla u nějakého subjektu pohledávku přesahující 1 mil. CZK.

Závěr

Cílem této práce bylo zjistit finanční zdraví této společnosti a to na základě finanční analýzy společnosti East Bohemian Airport a. s. S pomocí výsledků byla navržena možnost financování, která by společnosti zajistila dosažení základního cíle finančního řízení podniku – schopnosti vytvářet zisk a zajišťovat přírůstek majetku.

Tato diplomová práce se zabývá finančním řízením, které je nedílnou součástí všech aktivit podniku. Finanční řízení spočívá ve výběru optimální varianty pro získávání zdrojů financování a opírá se o finanční analýzu sledované firmy. Jedním z cílů finančního řízení podniku je poskytnout managementu podniku dostatek informací pro operativní, taktická i strategická rozhodnutí. Z tohoto hlediska je finanční analýza důležitá, protože pomocí ní lze těchto cílů dosáhnout.

V současné době má letiště Pardubice statut veřejného mezinárodního letiště se smíšeným civilním a vojenským provozem. Z důvodu nedostatku informací nebylo možné porovnat civilní část letiště s civilní částí jiného letiště. Bylo možné pouze porovnat poplatky na jednotlivých letištích v ČR.

Aby bylo možné navrhnout novou možnost financování společnosti East Bohemian Airport a. s., bylo potřeba vycházet z výsledků finanční analýzy. V této práci byla provedena analýza extenzivních ukazatelů společnosti, analýza fondů finančních prostředků společnosti, analýza poměrových ukazatelů společnosti a byly rozebrány souhrnné metody hodnocení výkonnosti podniku.

U finančního zhodnocení navrhovaného řešení společnosti East Bohemian Airport a. s. bylo v této práci doporučeno řešení problematiky rentability a likvidity a v rámci řešení problematiky likvidity byla navržena i alternativní forma financování společnosti. Porovnáním obou problematických oblastí (rentabilita, likvidita) vyšel ukazatel ROE v nejmenší kladné hodnotě u oblasti likvidity, ale toto lze aplikovat pouze v případě, že má společnost u nějakého subjektu pohledávku vyšší, než 5 mil. CZK. Pokud společnost takovouto pohledávku mít nebude, lze realizovat snižování základního kapitálu snižováním jmenovité hodnoty akcie.

Povinná literatura

- [1] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: Analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. Praha: Ekopress, 2008. ISBN 978-80-86929-44-6.
- [2] NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: Moderní metody a trendy*. Havlíčkův Brod: Grada. 2010. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [3] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3308-1.
- [4] KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-174-8.
- [5] KAMPF, Rudolf. *Financování a bankovníctví: (přednášky a texty)*. Univerzita Pardubice: Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-7194-712-1.
- [6] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetní data v rukou manažera*. Praha: Computer Press, 2001. ISBN 80-7226-562-8.
- [7] STROUHAL, Jiří. *Finanční řízení firmy v příkladech*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251-0913-5.
- [8] KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3349-4.
- [9] *Evropská letiště: Letiště Pardubice* [online]. 2009 [cit. 2012-05-04]. Dostupné z: <http://www.euroletiste.cz/letiste-pardubice-airport/>
- [10] *Letiště Pardubice* [online]. 2007 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: <http://www.airport-pardubice.cz/>
- [11] East Bohemian Airport a. s., interní informace
- [12] *Letiště Pardubice: web o historii Pardubického letiště* [online]. 9. 12. 2008, 9. 12. 2008 [cit. 2012-01-31]. Dostupné z: <http://www.pavpec.info/eba.html>
- [13] *Letiště Pardubice: Mapa* [online]. 2007 [cit. 2012-02-03]. Dostupné z: <http://www.airport-pardubice.cz/info-pro-cestujici/mapa.htm>
- [14] CHLAŇ, Alexandr a Petr STEJSKAL. *Tarify a ceny v dopravě: pro kombinovanou a prezenční formu studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2008. ISBN 978-80-7395-104-7.

- [15] *Poplatky za použití letišť/heliporů a za letové navigační služby* [online]. 12. 1. 2012 [cit. 2012-02-03]. Dostupné z: lis.rlp.cz/ais_data/aip/data/valid/g4-1.pdf
- [16] *Tretiruka.cz: Proces EIA/SEA* [online]. 2012 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://www.tretiruka.cz/eia/proces-eia-sea/>
- [17] *Dopravní sektorové strategie* [online]. [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: http://atelier.ecn.cz/OPD/Sektorove-strategie_final.pdf
- [18] *Ministerstvo spravedlnosti České republiky: Obchodní rejstřík a sbírka listin* [online]. 2012 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.%40typ=or&sysinf.%40strana=searchResults&hledani.%40typ=subjekt&hledani.podminka.subjekt=East+Bohemian+Airport+a.+s.&hledani.podminka.ico=&hledani.podminka.obec=&hledani.podminka.spisZnacka.oddil=&hledani.podminka.spisZnacka.vlozka=&hledani.podminka.spisZnacka.soud=0&hledani.format.pocet_polozek=50&hledani.format.trideni=netridit&hledani.format.typHledani=x*&hledani.format.obchodniJmeno=platne&hledani.podminka.pravniForma=-1&hledani.podminka.ul
- [19] *Letiště Pardubice: Výkony* [online]. 2007 [cit. 2012-02-03]. Dostupné z: <http://www.airport-pardubice.cz/letiste/vykony.htm>
- [20] *BusinessVize: Ukazatelé rentability* [online]. 2011 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/financni-analyza/ukazatele-rentability>
- [21] *Podnikatel.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zdrava-firmy-si-maa34e-podnikatel-vyaeta-it-sam/>
- [22] *Quantastock* [online]. 2011 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://www.quantastock.com/cz/podpora/vzdelavani/ukazatele-zadluzenosti>
- [23] VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy: 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod, 2008. ISBN 978-80-247-2409-6. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=zsBE7ggN7KIC&pg=PA150&lpg=PA150&dq=p%25%99ekapitalizace&source=bl&ots=p1O7RIR6vu&sig=GQKmk1uYVdY0RDtLL7IuAaXM7nE&hl=cs&sa=X&ei=ydJdT6GfHc7sOdGY3IwN&ved=0CFsQ6AEwCQ#v=onepage&q&f=false>

- [24] *Vision: Finanční analýza* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: http://www.vision.cz/is-vision32/mis/chap_246/financni-analyza.aspx
- [25] *Koppa Group, PWA s. d.* [online]. 2011 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.koppa.cz/likvidace-krizove-rizeni.html>
- [26] *Česká spořitelna: Investiční příručka* [online]. 2005 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Investicni_prirucka.pdf
- [27] *Apogeo* [online]. 2012 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.apogeo.cz/aktuality/zvyseni-zakladniho-kapitalu-z-vlastnich-zdroju-149/>
- [28] *Účetní kavárna* [online]. 2012 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d221v197-fondy/>
- [29] ČESKO. Ministerstvo spravedlnosti. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991
- [30] *Účetní osnova pro podnikatele 2012* [online]. 2012 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.uctovani.net/ucetni-osnova.php>
- [31] *Likvidita a podnik* [online]. 2009 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.jirimysik.eu/wp-content/uploads/2009/12/Likvidita-a-podnik.pdf>
- [32] *Abeceda investora* [online]. 2009 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://www.abecedainvestora.cz/cz/abeceda/?action=show-detail&id=78>
- [33] LBBW Bank CZ a. s., interní informace
- [34] *Factoring české spořitelny* [online]. 2010 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://www.factoringcs.cz/cs/aktuality/113-napsali-o-nas-factoring-neni-jen-o-financovani-ale-mni-i-obraz-rozvahy.html>
- [35] Komerční banka a. s., interní informace
- [36] *Businesscenter.cz: Postupitel* [online]. 2012 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p553-postupitel.aspx>

- [37] *Účetní kavárna: Převod leasingu z fyzické osoby na společnost s ručením omezeným*
[online]. 2012 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z:
http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d21850v30207-prevod-leasingu-z-fyzicke-osoby-na-spolecnost-s-rucenim-omezen/?search_query=%24index%3D816&search_results_page=4

Seznam tabulek

	strana
Tabulka 1 Princip horizontální analýzy.....	29
Tabulka 2 Princip vertikální analýzy.....	29
Tabulka 3 Porovnání leteckých statistik mezi jednotlivými letišti v ČR v roce 2009.....	36
Tabulka 4 Poplatky na letišti Pardubice	36
Tabulka 5 Horizontální analýza vybraných ukazatelů EBA a. s.	47
Tabulka 6 Vertikální analýza EBA a. s.	47
Tabulka 7 Přehled vzorců ukazatelů rentability	49
Tabulka 8 Ukazatelé rentability EBA a. s. (2001 - 2005)	50
Tabulka 9 Ukazatelé rentability EBA a. s. (2006 - 2010)	50
Tabulka 10 Přehled vzorců ukazatelů zadluženosti.....	51
Tabulka 11 Ukazatelé zadluženosti EBA a. s. (2001 - 2005).....	53
Tabulka 12 Ukazatelé zadluženosti EBA a. s. (2006 - 2010).....	53
Tabulka 13 Přehled vzorců ukazatelů likvidity	54
Tabulka 14 Ukazatele likvidity EBA a. s. (2001 - 2005)	56
Tabulka 15 Ukazatele likvidity EBA a. s. (2006 - 2010)	56
Tabulka 16 Hodnoty rovnic R1, R2, R3 a R4	58
Tabulka 17 Bodování výsledků Kralickova Quicktestu.....	58
Tabulka 18 Vzorce pro Altmanův model	60
Tabulka 19 Hodnoty položek Altmanova modelu společnosti EBA a. s.	61
Tabulka 20 Altmanův model pro podniky.....	61
Tabulka 21 Předkontace	67
Tabulka 22 Výpočet vlastního kapitálu snížením základního kapitálu o 4 - 30 %	70
Tabulka 23 Výpočet vlastního kapitálu snížením základního kapitálu o 3,5 - 2 %	70
Tabulka 24 Výpočet ROE se započítáním snížení základního kapitálu o 2 - 4 %	71
Tabulka 25 Výpočet ROE se započítáním snížení základního kapitálu o 5 - 30 %	71
Tabulka 26 Výpočet ukazatele ROE pro postoupení pohledávek.....	77
Tabulka 27 Současné hodnoty ROE pro rok 2010	77

Seznam obrázků

	strana
Obrázek 1 Poloha letiště Pardubice	34
Obrázek 2 Výkony na letišti Pardubice - počet cestujících	44
Obrázek 3 Výkony na letišti Pardubice - náklad	44
Obrázek 4 Výkony na letišti Pardubice - pohyby letadel	45
Obrázek 5 Ukazatelé rentability	51
Obrázek 6 Ukazatelé zadluženosti.....	54
Obrázek 7 Ukazatelé likvidity	57

Seznam zkratek

CF	Cash flow
ČNB	Česká národní banka
ČPK	Čistý pracovní kapitál
EBA a. s.	Společnost East Bohemia Airport a. s.
EBIT	Provozní zisk
IFR	Provoz za ztížené viditelnosti země
MTOW	Maximální vzletová hmotnost letadla
OA	Oběžná aktiva
Proces EIA	Posouzení vlivů záměru na životní prostředí
ROA	Rentabilita aktiv
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROI	Rentabilita investovaného kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
VFR	Provoz za viditelnosti země
VZZ	Výkaz zisků a ztrát

Seznam příloh

Příloha 1 Seznam jednotlivých poplatků v mezinárodní dopravě (sazby jsou bez DPH)

Příloha 2 Rozvaha společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010)

Příloha 3 Výkaz zisků a ztrát společnosti East Bohemian Airport a. s. (2001 – 2010)

Seznam jednotlivých poplatků v mezinárodní dopravě (sazby jsou bez DPH) [15]

Letiště	Poplatky				
	přistávací dle doby [CZK]		parkovací		za použití letiště cestujícími [CZK]
	provozní	mimo provozní	položka	[CZK]	
Brno Tuřany	300	0	5 - 19 hod ¹⁰⁾ 19 - 5 hod ¹⁰⁾	14 7	370
Karlovy Vary	300	300	5 - 19 hod ¹⁰⁾ 19 - 5 hod ¹⁰⁾	14 7	370
Ostrava Mošnov	1)	500	5 - 19 hod ¹⁰⁾ 19 - 5 hod ¹⁰⁾	14 7	420
Pardubice	240	2 400/hod ⁷⁾	zdarma	0	280 + 60 ¹²⁾
Praha Ruzyně	1)	0	do 1 hod 2 hod 3 hod další hod týden parkování	50 100 140 40 750	525
Benešov	30 - 120 ¹⁾	0	do 7 hod 7 - 24 hod každý další den	50 100 50	0
České Budějovice	50 - 200 ¹⁾	0	2 hod - 5 dní 6 - 10 dní 11 dní	10 5 3	180
Hradec Králové	50 - 1 200 ¹⁾	0	do 2 t (za 1 t) ¹¹⁾ nad 2 t (za 1 t) ¹¹⁾ v hangáru - do 2 t v hangáru - nad 2 t	100 14 200/1 t 100/1 t	200
Letňany	200 ³⁾ , 300(do 2 t) 200/další t	0	za 1 den	100	50
Liberec	300 ²⁾ , 50 - 200 ⁴⁾	0	1 den v hangáru	200	0
Mnichovo Hradiště	75 - 420/t ¹⁾	500/hod ⁸⁾ 800/hod ⁹⁾	za 1 tunu a 1 hodinu v hangáru 1. 5. - 30. 9. v hangáru 1. 10. 30. 4. střežení za 1 hod	6 15 20 500	100
Plzeň	250 ²⁾ , 150 ⁴⁾ , 75 ⁵⁾	0	za 1 hod	20	600 ²⁾ , 150 ⁴⁾
Roudnice	40 ⁴⁾	0	za 1 hod	2	0
Vysoké Mýto	50 ⁴⁾ , 200/hod ⁶⁾	0	za 1 hod	5	40 ⁴⁾ , 300 ²⁾

Vysvětlivky: 1) dle MTOW letadla

2) mezinárodní
let

3) ultralehká letadla

4) vnitrostátní
let

5) cvičná přistání

6) noční provoz
7) pokud není stanoveno
jinak

8) do 3 hod

9) nad 3 hod

10) odbavovací plocha

11) na odstavné ploše

12) bezpečnostní
poplatek

2. část

2) Oběžná aktiva	2 948	5 290	14 907	16 828	15 772	17 538	42 405	51 279	35 265	19 806
1 Zásoby	160	237	713	481	633	307	2 410	1 441	1 618	1 637
Materiál			0	0	0	0	0	0	0	0
Nedokončená výroba a polotovary			0	0	0	0	0	0	0	0
Výrobky			0	0	0	0	0	0	0	0
Zvířata			0	0	0	0	0	0	0	0
Zboží			713	481	633	307	0	1 441	1 618	1 637
Poskytnuté zálohy na zásoby			0	0	0	0	2 410	0	0	0
2 Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky z obchodních vztahů			0	0	0	0	0	0	0	0
Pohledávky za ovl. a řízenými osobami			0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné pohledávky			0	0	0	0	0	0	0	0
Odložená daňová pohledávka			0	0	0	0	0	0	0	0
3 Krátkodobé pohledávky	1 567	478	1 787	3 899	4 356	5 356	19 045	5 868	5 978	7 101
Pohledávky z obchodních vztahů			1 240	3 225	0	4 341	9 645	3 134	1 417	4 623
Pohl. za ovl. a řízenými osobami			0	0	0	0	0	0	0	0
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění			0	0	0	0	0	0	0	0
Stát - daňové pohledávky			547	674	1 103	1 002	4 002	957	4 355	2 125
Ostatní poskytnuté zálohy			0	0	39	13	5 398	1 777	39	39
Dohadné účty aktivní			0	0	0	0	0	0	167	314
Jiné pohledávky			0	0	0	0	0	0	0	0
4 Krátkodobý finanční majetek	1 221	4 575	12 407	12 448	10 783	11 875	20 950	43 970	27 669	11 068
Peníze			107	87	391	310	315	91	95	77
Účty v bankách			12 300	12 361	10 392	11 565	20 635	43 879	27 574	10 991
Krátkodobé cenné papíry a podíly			0	0	0	0	0	0	0	0
Pořizovaný krátkodobý finanční majetek			0	0	0	0	0	0	0	0
3) Časové rozlišení	59	34	25	35	885	279	144	101	3 073	2 524
Náklady příštích období			25	35	43	230	144	101	3 073	2 524
Komplexní náklady příštích období			0	0	842	0	0	0	0	0
Příjmy příštích období			0	0	0	49	0	0	0	0
Kontrolní součet	17 608	20 114	29 562	36 721	43 916	41 261	74 387	108 038	136 792	149 937

Odložený daňový závazek			0	0	0	0	0	0	6 802	11 711
3 Krátkodobé závazky	3 647	2 365	11 352	15 321	21 371	16 555	26 369	10 500	15 579	10 068
Závazky z obchodních vztahů			3 497	4 071	5 251	4 713	12 533	3 511	7 576	3 957
Závazky k ovládaným a řízeným osobám			4 040	6 000	10 000	6 000	6 000	2 000	2 000	2 000
Závazky k účetní jednotce pod podstatným vlivem			0	0	0	0	0	0	0	0
Závazky ke společníkům, družstvu nebo úč. sdruž.			0	0	0	0	0	0	0	0
Závazky k zaměstnancům			255	389	523	583	651	628	508	590
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního poj.			141	225	323	343	380	357	271	299
Stát - daňové závazky a dotace			42	107	119	266	2 974	437	264	130
Krátkodobé přijaté zálohy			3 373	4 523	5 061	4 344	3 542	2 262	4 660	2 719
Vydané dluhopisy			0	0	0	0	0	0	0	0
Dohadné účty pasivní			0	0	86	292	259	1 286	282	354
Jiné závazky			4	6	8	14	10	19	18	19
4 Bankovní úvěry a výpomoci	11 483	1 862	165	0	0	0	0	0	0	0
Bankovní úvěry dlouhodobé			165	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé bankovní úvěry			0	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé finanční výpomoci			0	0	0	0	0	0	0	0
3) Časové rozlišení	125	0	0	0	6	0	6	6	21	6
Výdaje příštích období			0	0	0	0	0	0	0	0
Výnosy příštích období			0	0	6	0	6	6	21	6
Kontrolní součet	17 608	20 114	29 562	36 721	43 916	41 261	74 387	108 038	136 792	149 937

2. část

Zm. st. rezerv, OP v pr. obl. a kom. nákl. p. o.	0	0	-1 077	0	0	1 350	1 350	-2 700	0	0
Ostatní provozní výnosy	4 000	503	246	0	26	205	43	10	79	50
Ostatní provozní náklady	363	239	1 179	88	162	493	398	526	14 149	1 133
Převod provozních výnosů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Převod provozních nákladů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Provozní výsledek hospodaření	-1 447	-2 303	2 483	3 667	1 385	833	12 472	7 520	-24 300	-5 814
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	21	35	0	18	0	0
Výn. z pod. v o. a ř. os. a v úč. j. pod pod. vl	0	0	0	0	21	35	0	18	0	0
Změna stavu rezerv. a opr. pol.ve fin. ob.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výnosové úroky	3	16	12	14	17	25	30	630	594	165
Nákladové úroky	138	4	103	0	0	0	0	5	0	2
Ostatní finanční výnosy	1	131	36	178	269	655	892	1 641	716	669
Ostatní finanční náklady	114	106	261	504	575	576	1 358	1 688	851	346
Převod finančních výnosů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Převod finančních nákladů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finanční výsledek hospodaření	-248	37	-316	-312	-268	139	-436	596	459	486
Daň z příjmů za běžnou činnost	0	0	0	0	0	149	2 900	1 850	0	0
- splatná	0	0	0	0	0	149	2 900	1 850	0	0
- odložená	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-1 695	-2 266	2 167	3 355	1 117	823	9 137	6 268	-23 841	-5 328
Mimořádné výnosy	417	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mimořádné náklady	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření za účet. obd. (+/-)	-1 279	-2 266	2 167	3 355	1 117	823	9 137	6 268	-23 841	-5 328
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	-1 279	-2 266	2 167	3 355	1 117	972	12 037	8 118	-23 841	-5 328